

Yegdohin Muci Maarko fiis

Rangsohaani

Maarko baaheedfi η *Apootar* cin Yeesu, waaye kahan yaay ba nikee cohohaaniη bi Janguuniη Yerusalem η kiis ca taamb η hultin Yeesu,✧ te η mirndaani a hunid na Pool na Barnabaas✧ na Piyeer.✧ Naandsuk cin Janguuni woo ne a fiis in ci Piyeer meed woo. Bo' laayid woo ne fu marak findi a naandsukoh d'ah, a kood woyohaadin bi Rom, bi inheedfi baahid woo cin woosuud cin Israayel.

Maarko cambohdi η raakuukin Yeesu na diskii a puloh. A camboh η pangkin Yahya, boktohi. A naandsuk in ci Yeesu habid η kehyi, na in ci a jangdoh, na kakaan kin d'e, na hultin d'e. Yeesu yegdeen booba woo kin Koooh, a wirdeeda kosaayid ca, a aañeeda jiiniica, a tumeeda in feyohid ca uupee haf can booba. Ini a fiis wa mand na ini Macce na Luk fiis.

Yegdohin Muci Maarko fiis kadtidoh an :

- Beedkohin Yahya na boktukin Yeesu 1:1-11
- Seytaani jaddid Yeesu fiir 1:12-13
- Nikan Yeesu η Galile na bak can Tiir na Sidoon 1:14-9:50
- Pulan Yeesu η Galile ne a kad Yerusalem 10:1-52
- Aasan Yeesu Yerusalem po kakaan kin d'e 11:1-15:47

✧ : Tum ci 12:12 ✧ : Tum ci 13:4-13; 15:36-39; Bi Kolos 4:10; 2 Timooto 4:11; Filemoon 1:24 ✧ : 1 Piyeer 5:13

- Hultin Yeesu 16:1-8
- Finho hultin Yeesu. 16:9-20

Cambohaanin Yegdohin Muci

¹ Yegdohin Muci, η ini kaɗ η Yeesu Kiristaa, Kuɓkin Kooh*, camboh an :

² Ngan findi wa fiisohu η teernɗin woosuudi Esayi ne :

« Marka, η hey tuuye woosuudin ngo,
a adug ɗa, ne a haɓɗiɗ ɗa waasi.☆

³ E hoosooraa na leehke η nduufa an :

“ Paɗaat waasin Hed boo,
haɓɗiɗaɗ ɗe waas ci, ca yurah.☆ ” »

⁴ N ineem Yahya Boktohi† hotukka, a ɓokteeda ɓooɓa na masuɓ η nduufa. A inhiɗeeda ɓa ne ɓa hayaat ɓa ɓoktuk, wa teeboh ne ɓa teyid ɓoysoh pesohaad, ɓa min ɗaasu bakaad cin ɓa.

⁵ ɓooɓa genee Yudee na ɓan Yerusalem jen, kaɗeeda nga ɗe. Ba teyɗukeeda bakaad can ɓa, a ɓokteeda ɓa η kalan Yurɗan.

* **1:1 1:1** *Kuɓkin Kooh* : findi Fiis ci Hooliɗ ci woyoha, η camba, e Kooh dong nikee te Yeesu yi Woo kin ɗe, nikee nga ɗe (Saan 1). Yeesu, findi a hayoh Adina, wa ɗalohiɗ na findi ɓooɓi na hayohe nga ; a raakɗi baabu η kehyi. A Kooh tum po a rimukka η ɓitiɓ inhaadi yaar te malaakaani gapoh raakuukin ɗe woo ne a hey ɓeedkohse Kuɓkin yi Dafkiɗi (Macce 1:18-25; Luk 1:26-56; 2:1-20) kon ini a puloh η Kooh wed' tah a ɓeedkohsee Kuɓkin Kooh. Kuɓkin Kooh, wa tokisɗi ne Kooh ɓay faan a rimmba kuɓu na ɓitiɓ findi ɓo'. ☆ **1:2 1:2** Pula 23:20; Malasi 3:1 ☆ **1:3 1:3** Esayi 40:3 † **1:4 1:4** *Yahya Boktohi* : a yi Saan *Batiis* η faraɗise.

⁶ Yahya meed bekuk kulba habdohuud find ngeelemb, a toka η kinoh kin de na und. A meedta ñam pay na yeeleel kuum.

⁷ A yegdoheeda an : « Raakid boyi na haye η finhooso, a yi uup po yak, η yeyyoodi nik ñaamin de ne η hiir η toksidee de liib cin ñafad cin de.

⁸ Mi na boktee du na masub waaye a yi, a boktohan du Fuudsi Hoolohngaani. »

Boktukan Yeesu

⁹ N jamanonaam, Yeesu pulohha kur ka na woyse Nasareet η Galile, Yahya Boktohi bokitta de η Yurdan.

¹⁰ Wa Yeesu pulee η masma, a hotta Eel ci faarkid, Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh yipkeeda nga de η mandohaad banuut.

¹¹ Hooso kurkoh η Eel ci kerhukka an : « A fu Kubkin ngo η waad keeh-keeh te η nebuud nga da lool. »

Seytaani jad'did Yeesu fiir

¹² Jaarra Fuudsi Hoolohngaani hiirra Yeesu η kad nduufa.

¹³ A nikka nga neeh ndan'kiyaah-nikiis (40), Seytaani jad'deeda de fiir. A nikee η diska inah ne ca doopaat-nduuf dong nikee nga, malaakaaca taambkoheeda de.

Taalubeeci Yeesu koc beeduk

¹⁴ N jamanona Yahya Boktohi rangohu η kasoona, wed Yeesu kadoh Galile, a woyeeda Yegdohin Muci, wi puloh η Kooh.

¹⁵ An : « Jamanooni gapsee reyid. Nguurin-Kooh rebid ! Boysohaata pesohaad te du kos Yegdohin Muci ! »

¹⁶ Wa raakka mbeh, a hunnda na sereendan Cookman-Galile, a kadeeda. A hotta seeboh kanak mbaaleeda cuurund ; ba nikee Simong na taambdoh ce Andare.

¹⁷ A woosa ba ne : « Ñaakdaat to, η hey du tume du nik seeboh bo'. »

¹⁸ Ba jaarra fad mbaal can ba ndaam, ba ñaakidta de.

¹⁹ A kadissa yissuut, a hotta kubuucin Sebede η gaal habidftineeda mbaal can ba ; ba nikee Saak na taambdoh ce Saan.

²⁰ A jaarra ba beeduk ne ba ñaakid de. Ba fadta baab ba Sebede na pangkoh can de η gaala, ba ñaakidta de.

Yeesu sabsohid jaar na jiinnda ambee de

²¹ Wa taalubeeca ñaakid Yeesu, a hunnda na ba kur ka na woyse Kapernawum. N mbehi na idsidkohse, a aassa η *sinaagoga*, a jangdoheeda.

²² Booba feyuusa η jangdohan de. Jangdohaadan de daloheen na findi jangdohoh can waasin Musaa na tumohe, laam a woyee keeh-keeh findi kilifa.

²³ Teemb ndeem, wa raakeen jaar η *sinaagoga*, a jiini ambee de. A leehkeeda η dooy *sinaagoga* an :

²⁴ « Yeesu yin Nasareet, waas fu ye nga boo ? Fu hay ne fu yah boo e ? N inhid boyi fu nikoh, a fu Boyi Hoolidi Kooh woos. »

²⁵ Yeesu ngassa de an : « Dekate fu pul ngan yaari ! »

²⁶ Jiinnda, na hoolaadfiika a hoolaadfi, a pulla ngan yaara, a ambsohhaa na sesoh na yoondid de keeh-keeh.

²⁷ Booba nikee η diska jen feyuusa, tahha po ba woyeeda η harmban ba ne : « Inii min na nikoh ? Wii deey, wa jangdoh as, wa hun na hatil ! A na woye woo na jiiniici, ca tum ini a woo. »

²⁸ Wa taambohha ndeem, tiikin Yeesu laam-tohseeda η kur can Galile jen.

Yeesu wirdid kosaayid laayid

²⁹ Wa Yeesu na taalubeecin de puloh η *sinaagoga*, Saak na Saan hunee na de, ba kadta kahan bi Simong na Andare.

³⁰ Wa a ree, a raak yaayin biti Simong η fiyaang, faanin de dohee doh, Yeesu woyuusaa.

³¹ Yeesu rebpa nga de, a ammba de η yaah, a kurkidta de, dohdan faana sabsukohha na de po a taambkoheeda ba.

³² Na niina, wa noha muy, a komuusa kosaayid ca jen, na ba jiini ambe.

³³ Bi kur ka jen cohha η ngubu kahna.

³⁴ A wiridta bo' laayid na kosaay d'alahid. A nammba aañ jiini laayid, a faddi ca ne ca woo ; ca inhee inah boyi a nikoh wed tah.

³⁵ N dooy weka, bala Kooh wiisan dah, a kurukka, a kadta η disik daayid, a kiimeeda Kooh nga.

³⁶ Simong na huntah can de kadta de waaka.

³⁷ Wa ba hot de, ba woosa de ne : « Boobi jen na waakee da. »

³⁸ Yeesu woosa ba ne : « Boo kadaat η kur ci cinooci reb ndii, η woo Yegdohin Muci nga, findi η woyoha η ndii ; ineem wed tah ho hay. »

³⁹ N ineem, a kadta η disik nu disik η Galile, a yegdoheedaa ngan *sinaagog* ca, a aañeeda jiiniica.

Yeesu wirdid yaara kosaay kan de tahee de nik bo' hoolaadi

⁴⁰ Yeesu kadeeda, yaar kosaayid kosaay ki na obse faan hayya, yekka η fikiice, kiimmba de ne : « Fu waada dah, fu minid to sabsoh na kosaay kii po η nik bo' hoolid. »

⁴¹ A misikka Yeesu lool, Yeesu radissa yaah, a degga de wa, a woosa de ne : « N waadida, hoola ! »

⁴² N diska diska, kosaay ka sabsukohha na yaara, a hoolla.

⁴³⁻⁴⁴ Yutta Yeesu woosa de ne a kadaat, a dennga de na woo ndengid an : « Wortukaa wa woo ali bo', kada fu teeβa haf fu seeykidoha, fu habid seeyki waasiη Musaa nakoh[☆] ne fu hool, wa teeβoh ne fu wirid. »

⁴⁵ Waaye yaara cootta, a woyeedaa, tahha po wa yoobisseedi ne Yeesu aas η kur. A nikka η nduufa, booba puloheeda disik nu disik raakeeda de.

2

Yeesu wirdid lafnid

¹ Wa degga bi neeh, Yeesu dokukka Kapernawum. Booba kerahha ne a yaa η kahan ba,

² mboolo laayid cohha η diska, wa riiffa po, nikoha sah raakisseedi η ngubu kahna. A woyeeda ba woo kin Kooh.

[☆] **1:43-44** **1:43-44** Lewiici 14:1-32

³ Dekka po ba kommba de yaar lafñid, yaar nikiis bed gaaldohee de η faankoha.

⁴ Ba mindi ree na de η Yeesu sagu findi booba laayohe, tahha po ba nihissa η poonan tabaha teemb η diska Yeesu nike, ba yoorra yaara nga na faankohaanan de.

⁵ Wa Yeesu hot ba na findi ba kosoh, a woosa lafñida ne : « Yaarin ngo, fu daasuud bakaad cin da. »

⁶ Raak bi bo' baah η jangdohoh can waasin Musaa boofid. Ba woyeeda η dooy ba an :

⁷ « Yaarii a kaañoh woo ineem na ? A dalee Kooh. Ali bo' mindi daasoh bakaad dal Kooh dong ! »

⁸ Yeesu jaarra inah ina ba liibee η dooy hel cin ba, a woosa ba ne : « Wa ye tah du raakee liibohaad mand daa ? »

⁹ N woo yaarii ne : “ Fu daasuud bakaad cin da ” wala η woo de ne : “ Kurka, baya faankohaaniñ da, fu tiind. ” A winde uup yoob ?

¹⁰ Waaye, ne du inah ne Kubkin boyi raakid hatili a min daasoh bakaad η kehyi - markaate rek. » A woosa yaara ne :

¹¹ « Ñam woo da wa, kurka fu bay faankohaaniñ da, fu haad. »

¹² N diska diska, yaara kurukka η fiki booba, a bayya faankohaanan de, a pulla. Booba jen feyuusa, ba yakdeeda Kooh, ba woyeeda ne : « Boo hotohdi in mand an ! »

Yeesu beedkid Lewi

¹³ Yeesu dokkissa η bakanj cookma. Booba jen raakeeda de nga, a jangdeeda ba.

¹⁴ Wa Yeesu kaɗe, a hotta Lewi kuɓkinj Alfe, boofid η diiska a na juuti'ohe. A woosa de ne : « Ñaakid to. » Lewi kurukka, ñaakidta de.

¹⁵ Wa raakka mbeh, Yeesu nikka η kahan Lewi na taalubeecinj de, a ñameeda na ba na juuti'oh laayid na bakaadoh laayid ; bo' laayid mand daa nikee ñaakdeeda de.

¹⁶ Jangdohoh canj waasi baahee η *Farisen* ca hotta de ñameeda na boobeem, ba woosa taalubeecinj de ne : « Wa ye tah kilifaaninj du ñamee na juuti'oh ci na bakaadoh ci ? »

¹⁷ Yeesu kerahha ba, a loffa ba ne : « Boobi kosaaydi etohdi payoh, e kosaayid ci etoh payoh. N haydi ne η beeduk boobi yurhid ci waaye η hay ne η beeduk bakaadoh ci. »

Oraadiikanj taalubeecinj Yeesu

¹⁸ Wa raakka mbeh, taalubeecanj Yahya Boktohi na *Farisen* ca oreeda. Bi bo' hayya η Yeesu, ba woosa de ne : « Wee tah hey dah taalubeecinj Yahya Boktohi na binj *Farisen* ci ore, binj da oruu ? »

¹⁹ A loffa ba ne : « Hanheeci hay kilook minid or te raak hed kilooki yii na ba e ? Wa mindi nik, feeh a yii na ba dah.

²⁰ Waaye, wa hey raake jamano hed kilooki koodohu nga ba, η ndeem, ba hey ore.

²¹ Ali bo' na daafeedi kulba maañid na seeket as ; mbaa seeketi hey nookdohe kulbaaki, kulbaaki uup nga faaruk.

²² Ali bo' na nameedfi tum biiñi asi na soñe η mbohoseem, biiñi na mbohosi jen yahrukoh. Biiñ as joy tumu η mbohoseem. »

Yeesu, Hed mbehi na idsidkohse

²³ Wa nikee η mbehi na idsidkohse, Yeesu na taalubeeciη de kadeeda, ba taammaba η yohon can beleeca. η waasa, taalubeeciη de piikeeda nga ca.

²⁴ Farisen ca woosa de ne : « Marka, wa ye tah taalubeeciη da habdee ini waasiη boo sangoh η mbehi na idsidkohse ? »

²⁵ Yeesu loffa ba ne : « Mand haa ne du moosdi jangoh ina Dawuuda habdee wa a aduk, a raakdi ñamaah, a yi na booba hunee na de ? »

²⁶ A aas η Kahan Kooh. Wa nikee η jamanoonan Abiyatar, seeykidoha yakka. Dawuuda bayya mbuuruuca degsee η taabla wuu Kooh a ñamma nga ca, a nammba ed booba hunee na de.☆ Te ali bo' joydi ñam mbuuruuceem dal seeykidoh ci.☆ »

²⁷ A degidta ba nga ne : « A bo' tah mbehi na idsidkohse waaku, mbehi na idsidkohse tahdi bo' feru. »

²⁸ Kon mbaa Kubkin boyi a yi Hed mbehi na idsidkohse sah. »

3

Yeesu wirdid hed yaah beendkid

¹ Wa raakka mbeh, Yeesu aasissa *sinaagoga*. Ndaam, jaar nikeen nga yaahin de beendkee beenduk.

² Bum markideeda Yeesu andi a hey wirde yaara n mbehi na idsidkohse, ba raak yambaah de.

³ A woosa yaara na yaaha ne : « Kurka fu tufuk n fiki boobi jen. »

⁴ Yutta Yeesu meekissa ba ne : « Wa ye teydohu n mbehi na idsidkohse, in baahid wala in baahaadi, bo' joy joy hirpu nga wala a joy joy apu ? » Waaye ba lofdi de.

⁵ A markeeda ba na ayruk, a raakka nebsaadi n ndenga keeñ can ba ndenge. A woosa yaara ne : « Radsa yaahin da. » A radissaa, wa wirra peng.

⁶ *Farisen* ca jaarra pul, ba kadta hotoha na ba langee na buur Herod, ne ba marak findi ba joy de apoh.

Yeesu daakdukid gaal yin

⁷⁻⁸ N jamanooneem, Yeesu na taalubeecin de kadta nika bakan cookma, mboolo keeh-keeh puloh Galile hunnda na de. Raakka ba kerah in ca a tumee, tahha po ba pulohha kur can Yudee, Yerusalem, na kur can Idime, na can baka faahan kalan Yurdan, na ina wil Tiir na Sidoon, ba namba coh n diska na de.

⁹ A woosa taalubeecin de ne ba daakdohaahaat de gaal yin ; a sangee ne mboolnda babuk de.

¹⁰ Wirda a wirdee kosaayid laayid, wed tahee po ba raakee kosaay jen, giirkeeda giiruk nga de ne ba laal de.

¹¹ Te jiiniici hotta de dah, ca fol boobi ca amb η fikiice, ca leehkidukohee ba ne : « A fu Kubkin Kooh. »

¹² Waaye Yeesu meedta ca ngas baahid ne ca kinaat de teeboh.

Yeesu taniɗ Apootar ndanɗkiyaah na kanak

¹³ Kurkohha ndeem, Yeesu rappa η dafuk tango, a beedukka bi bo' η waad-waadɗi de, ba hayya nga de.

¹⁴ A koodta nga ba bo' ndanɗkiyaah na kanak (12) ne ba nik na de [a teekka ba "Apootar"]. A tuuyee ba, ne ba woya Yegdohin Muci,

¹⁵ ba aane jiiniici, a edta ba hatili.

¹⁶ Ndanɗkiyaah na kanak ci (12) a koodde nike : Simong yi a teekee Piyeer ;

¹⁷ Saak na Saan, kubuucin Sebede ; Yeesu teekee ba Bowanerses wi tokis kubu inding ;

¹⁸ na Andare, na Filip, na Bartalemi, na Macce, na Tomaa, na Saak kubkin Alfe, na Tade, na Simong yi nikee *Selot**

¹⁹ na Yudaa Iskaryot yi wor de.

Yeesu na kilifaanin jiiniici

²⁰ Wa raakka mbeh, bi Yeesu aassa kahan, mboolo cohissa nga po a yi na taalubeecin de mindi ñam.

²¹ Bi kahan ba yeggaa, ba kadta de baya, ba woyee ne : « Hafin de riifisdi. »

²² Jangdohoh can waasin Musaa, bi pulohee Yerusaleem woosa ne : « A Belsebul† na de ! »

* **3:18 3:18** *Selot*: a yi boyi waad kur ce po a yutid ne a hiñohida.

† **3:22 3:22** *Belsebul* : wa baah η tiik cin Seytaani.

Ba woyissa ne : « Hatilin kilifaanin jiiniici wed' a na aañohe jiiniici. »

²³ N ineem Yeesu beedukka ba, a woosa ba n andiin ne : « Seytaani min na aañohe haf ce ? »

²⁴ Boobi baah nguur hiñohee n harmban ba dah, nguureem minandi tufuk.

²⁵ Te boobi baah kahan hiñohee n harmban ba dah, kahneem minandi tufuk.

²⁶ Kon, wa nik ne Seytaani na hiñohe n dooy ce dah, nguurin de hey paysukohe te wa heed'i minise tufuk, wa heen reehdukohe.

²⁷ Ali bo' mindi aas n kahan bo' raakid hatil, a bay in cin de, te a tokdi de po a ndeng. Waaye a tok de dah, a hey baye in cin kahan ce jen.

²⁸ Nam na woyee du wa te wa keeh, boobi daasnuk dah, ba hey daasse bakaad nu bakaad na dal nu ba dal Kooh dah.

²⁹ Waaye bo' nu dal Fuudsi Hoolohngaani, Fuudsin Kooh dah, a daassandi bakaadeem muk, wa taambdan de taambid po faw. »

³⁰ Yeesu woyid ineem sagu ina ba woyee ne a jiini na de.

Yeesu na bi kahan ba

³¹ Wedi yaay ba na taambdoh cin de reyoh, ba tufukka n hara, ba nakohha de beedkidu.

³² Raak mboolnda boofid wilid de, a woyuusa ne : « Tassa yaay du na taambdoh cin da, ba daa n hara na meeksohee da. »

³³ A loffa ne : « Du amb ne a ba yaay boo, e binde taambdoh cin ngo ? »

³⁴ A marakka boobi wil de, a woosa ne : « Boobii, bed yaay boo, bed taambdoh cin ngo.

³⁵ 'Bo' nu na habde ini Kooh waad dah, boyeem a taambdoh ho yaar mbaa bitiɓ, wala yaay boo.
»

4

Andiinɗ sokohi

¹ Wa raakissa mbah, Yeesu nikka ɗ sereendan cookma, a jangɗoheeda. Mboolnda wilee de laayya lool, po a mirndohha rap ɗ gaal, a booffa nga ; a nikka ɗ masma, mboolnda nikka ɗ sereenda.

² A jangdeeda ba ɗ andiin inaa laayid, a woosa ba ɗ dooy jangdoha ne :

³ « Sikɗukaat ! A nilee guuroh, a kaɗta soka.

⁴ Wi a soke, a saaweeda tisoɗi, in nga hennda ɗ waasi ɗ dooy yohɗi, sel ci hayya ñammbaa.

⁵ Raakka ci keen ɗ diɗik laayaadi merhey, raakid atoh, tahha po ca arra paar,

⁶ waaye wi nohi dam, in ca paaree leefpa po ca onnja sagu ini ca raakeedi niir noodid.

⁷ In ɗ tisoɗi nammba keen ɗ diɗik raakid ñaabaab ; ca paarandoosa na ñaabaab ca, ceem ndooyca ca po ca raakdi ali rim.

⁸ Waaye raakka ci keen ɗ kehey baahid, ca paarra, ca yakka, ca rimbba, cum edohha rim ndaɗkiyaah-kaahay (30), cum ndaɗkiyaah-yasna-yino (60), cum teemet (100). »

⁹ Yutta, Yeesu woosa ba ne : « 'Bo' nu raak nof kerhoha dah, a kerhaat. »

¹⁰ Wa a sabsukoh na mboolnda po a nikka na taalubeeci ndaɗkiyaah na kanak ci (12) na booba meed nik na de, ba meekissa de ini kaɗ ɗ andiin ceem.

¹¹ A loffa ɓa ne : « Du onuud ne ɗu inah ini ɗasɗukidiŋ Nguuriŋ-Kooh. Waaye ɓaahaadɗiici na rahse in ci jen ngan andiin

¹² ne

“ ɓa markee baahidɗi, ɓa minuu hot ;
ɓa sikɗukee baahidɗi, ɓa minuu inah.

Ŋ ineem, ɓa boysohuu kipes

po Kooh kee ɓa ɗaasa bakaadɗi cinɗi ɓa. ”✧ »

¹³ Yeesu woyissa ɓa ne : « Du inahɗi ini andiinii tokis e ? Kon, ne ɗu inah ci tas jen wa hey miske nga ɗu !

¹⁴ Sokohi na soke woo kin Kooh.

¹⁵ Bum ɓedɗi ŋ sero waasi, ɗiski Woo ki saawu ;
ɓedɗi ɓoobi na kerhe woo kin Kooh, Seytaani jaar hay, nihisa nga ɓa.

¹⁶ Bum ɓedɗi paaroh ŋ ini saawu ŋ kehyi raak atoh ci ;
ɓedɗi ɓoobi na kerhe Woo ki, ɓa jaara teyɗuk na keeñ soosidɗi,

¹⁷ waaye ɓa na raakeedɗi niir ŋ haf ɓa, ɓa na maañeedɗi nga. ɓa raak miskidɗi wala ɓa tolfidassee sagu Woo ki ɗah, ɓa ar fadɗi.

¹⁸ Bum ɓedɗi paaroh ŋ ini saawu ŋ ñaabaabɗi ci ;
ɓedɗi ɓoobi na kerhe Woo ki, ɓa teyɗuka,

¹⁹ waaye liibsidoh ci, na raak-raak ci na njuyohe, na waadɗi nebidɗi cinɗi Adina, amb ɓa po Woo ki minuu rim ali in.

²⁰ Binoobi ɓedɗi paaroh ŋ ini saawu ŋ kehyi baahidɗi ;
ɓedɗi ɓi na kerhe Woo ki, ɓa teyɗuka. ɓa raak rim, bum ndanɗiyaah-kaahay (30), bum ndanɗiyaah-yasna-yino (60), binoobi teemet (100). »

Laampaani

²¹ Yeesu woyissa ba ne : « Laampa na bayse ne wa kunu na kanoh wala wa dfaaku η oof fiyaangi e ? Wa na degse η degohaaniη wa kay !

²² In nu dfembdfu dfah, wa dfembdfu ne mbeh hey haye, wa teebohu. In nu dasdfu dfah, wa dasdfu ne mbeh hey haye, wa teebohu noh cong.

²³ Bo' nu raak nof kerhoha dfah, a kerhaat. »

²⁴ A woyissa ba ne : « Markissaat baahidf ini dfu na kerhe ! Inhaat ne, beesohaani dfu na beesdfohohe, wed dfu beesdfohsan, yut dfah, dfu baatu.

²⁵ Laam boyi raak hey baatse, waaye boyi raakdfi, ini yissuuti a amb sah hey naafse nga df. »

Tisoh ci

²⁶ Yeesu woyissa ba ne : « Nguuriη-Kooh mand na inii : A nikee bo', a sokka tisoη η yohon.

²⁷ Yutta, a taalndidfa, wek reesa dfah a neehe, noh dfah a kuruk. Tisoηa paarra po wa yakka te a inahdfi findi wa kadfoη po wa hennda dfaa.

²⁸ A merhey mi η haf wa paaridfa, wa raakka pok, wa bidfissa, wa marakka ;

²⁹ wa ruunnda rek, a inahha ne ngudf reyidf, a bayya japil, a ngudfaa. »

Tisohiη mutardaani

³⁰ Yeesu woyissa ne : « Boo min mandtidfkoη Nguuriη-Kooh na ye ? Boo mina teeboη na winde andiin ?

³¹ Wa mand na kubu mutarda, wa sokuusa dfah, wed na uupe yissuut η tisoη ciη kidig ci yin ci na sokse η nguuk jen,

³² waaye wa sokuusa po wa paarra dah, wa yak po wa uup ca, wa raak naak yakak po sel ci min taar η saangniη wa. »

³³ Yeesu jangdohohee ba dfaa, η andiin laayid findi andiin cii, a jangdeeda ba in hend na ini haf ciη ba min amb.

³⁴ A woyeedi na ba η ini nikdi andiin, waaye a dfaayya na taalubeeciη de dah, a toksid ba ca jen.

Yeesu yeebkidid cookma

³⁵ Mbadi, wa noha muy, Yeesu woosa taalubeeciη de ne : « Boo kadfaat η baka faahan cookma. »

³⁶ Ba fadta mboolnda ndaam, taalubeeciη de bayya de na gaala a nikohe, bi gaal wiiriis hunnda na ba.

³⁷ Dekka po pahul yakak kurukka, ginaah ca labkeeda η gaala po wa riifidta na masuβ.

³⁸ Raak Yeesu neeheeda η lecmari gaala, a oobpa tiknukoha η hafin de ; taalubeeciη de yunnda de, woosa de ne : « Jangdohohi, sooyi boo na sooye wii, tumdi da in e ? »

³⁹ Wa a yunu, a ngassa puudsa, a woosa cookma ne : « Yeebka ! Seema ! » Puudsa seemmba, diska eennda tedf.

⁴⁰ Yutta a woosa taalubeeciη de ne : « Wa ye tah du neek ? Du ris kosdi poyi e ? »

⁴¹ Ba feyuusa lool, ba woyeeda η harmban ba ne : « Yaarii joy nik ba po puudsi na cookmi sah kerhidee de ? »

5

Yeesu wırdıd yaara jiiniica ambe

¹ Wa Yeesu na taalubeeciŋ de ree baka faahan Cookman-Galile, ngaŋ kur kaŋ Geraas ca,

² a pulee pul ŋ gaala rek, yaar, yi fu inah ne e jiini ambee de, kurkohha dıska a nıkee ŋ ruy-ruy ca, kadta coha na de.

³ A genee nga ca, bo' minisseedi de ndengid, ali a toku na ceen sah.

⁴ A meed meed ngudsoh ceen ci yaah ciŋ de meed tokohu daggid, a pooksoh jatngiŋ kot ciŋ de muy ; ali bo' mineedi de ndengid.

⁵ A nikangee noha na weka ŋ ruy-ruy ca na tangooca, a leehke, a gaane haf ce na atoh.

⁶ Wa a yok Yeesu, a kadta coha na de na mbup, a yekka ŋ fikiice.

⁷ A leehukka ŋ dafka ne : « Yeesu Kuɓkiŋ Kooh yi ŋ dafka dafka, fu nar ye nga so ? Mi yii kiim da po ŋ fiki Kooh, kinaa so deg miskid. »

⁸ A woyid ineem sagu ne Yeesu woyee de ne : « Jiinndi, pula ŋ yaarii na hoolaadiikiŋ da ! »

⁹ Yeesu meekissa de ne : « Fu teeku na ? » A loffa de ne : « *Lesiyong** wed tiikiŋ ngo, laayi boo laay, wed tah. »

¹⁰ A kiimeeda Yeesu keeh-keeh ne a kinaat ca cootid dısik usid.

¹¹ Raak gat mbaam-huk ñameeda ŋ sero tan- goora. Wa nıkee gat yakak.

¹² Jiiniica kiimmba Yeesu keeh-keeh an : « Yurhida boo ŋ mbaam ci, ne boo aas nga ca. »

* 5:9 5:9 *lesiyong*: ŋ bi Rom debgaan, wed soldaar junni junni.

¹³ A onnda ca ineem, ca pulla η yaara, ca aassa η mbaam ca. Mbaam ca daleen ree junni-kanak (2000) wala ca uupa. Gata jen giirukka, hunnda na mbartala, fadsukka η cookma, mbaam ca lappa nga.

¹⁴ Booba niidfee ca nuppa, kadtaa woya η kur-taaha na kur ca yin ca.

Wa booba hay marke,

¹⁵ ba kadta η Yeesu, ba raakka yaara jiiniica laayid ca ambee boofid modod, bekkid kulba, a hunnda na sagooniη de ; ba neyyohha.

¹⁶ Ba maasoh ina findi wa raakoh jen, naandsukka booba ina rahas yaara jiiniica ambee na mbaam ca.

¹⁷ N ineem ba kiimeeda Yeesu ne a pulaat kur can ba.

¹⁸ Wa Yeesu aasee η gaala ne a coot, yaara a sabsohee na jiiniica kiimmba de ne : « On ndo η kad na da. »

¹⁹ Waaye Yeesu teydukiddi de, woosa de ne : « Kada kahan du, fu ree dah, fu naandsuk ba ini Hedi habdid da η miski fu misik de. »

²⁰ Yaara kadta, a naandsukeeda ina Yeesu habdid de η kur can Dekapool† ; booba jen feyuusa η ineem.

Hultiduukan kubkan Jayrus na bitba laalee kulbaakan Yeesu

²¹ Wa Yeesu kood gaal po a dokkissa η bakan winooran cookma, a reyee ree, a tufukka η

† 5:20 5:20 Dekapool : wa nikee kur-taah ndanjiyaah nangdukohid. Boofi genee nga, ba nikee Yawuut haa, ba taambfeedi waasiηMusaa.

sereendanj cookma. Mboolo yakak cohissa η dīska na dē.

²² Yaar teeku Jayrus, baah η kilifaaca adgohee *sinaagoga*, reyeeda. Wi a hot Yeesu, a yekka η kot cin yeem,

²³ a kiimeeda dē kiim miskid an : « Kubkin ngo cafyi yaa kaaneeda, haya hay rek fu degid to dē yaah cin dā, a wir, a min pes. »

²⁴ Ba hunnda, ba kadēeda. Mboolo yakid ñaakidfa Yeesu, ba babkeeda dē.

²⁵ N dooy mboolnda, bitiḅ nikeen nga, ñif min dē meed meed aamuk. A tumid na kosaay keem kiis ndanjkiyaah na kiis kanak (12).

²⁶ A yaabeen lool η yaah payoh laayid ; ina a raakee jen a tumeena nga ba, waaye a ngisoheedī ; a uupeeda nga uup kosaay.

²⁷ In ca a kerhee boobi woyeeda ca η Yeesu tahha po a huussa η mboolnda, a lahha dē finho ; a laalla kulbaakanj dē.

²⁸ Raak a woyee η dooy ce ne : « Ali η laal kulbaakinj dē dong, η hey wire. »

²⁹ Wa a laal kulbaakanj Yeesu, η saasi saasi ñif manj dē aamkisdi, a yegga η dooy ce ne a wirid.

³⁰ Yeesu nammba jaar yeg η dooy ce ne raakid hatili puloh nga dē. A mbiliirukka η dooy mboolnda, a woosa ne : « Ya ba laal kulbaakinj ngo ? »

³¹ Taalubeecinj dē woosa dē ne : « Moo fu hot η boobi, ba wil dā wil, fu meeksohee boyi laal dā ! »

³² Yeesu markeeda η ini wil dē, ne a hot boyi tum ineem.

³³ Bitḃa inahha ina rahas ḃe, a tiitta po a saakḃoheeda, a yekka ḡ kot ciḡ Yeesu, a woosa ḃe keeh ka jen.

³⁴ Yeesu woosa ḃe ne : « Kosi fu kos wirdiḃ ḃa bitḃi, kaḃa moḃoḃ, fu sabsukohid na miskidiḡ ḃa. »

³⁵ Wa a woyee ineem, ḃi ḃo' pulohha kahan Jayrus, ḃa woosa yeem ne : « Wa etohisḃi fu yaabḃe Jangḃohohi, kuḃkiḡ ḃa kaanid. »

³⁶ Waaye Yeesu taambkohḃi woo kaḡ ḃa, a woosa Jayrus ne : « Kina neyyoh, kosa rek ! »

³⁷ Yeesu fadḃi ali ḃo' ne a hun na ḃe ḃal Piyeer, Saak na Saan yi taambḃoh Saak.

³⁸ Wa ḃa ree kahan Jayrus, Yeesu hotta ne ḃuudan ḃooba na aastidohan ḃa miskid lool ; ḃa rooyeeda, ḃa looykeeda.

³⁹ A aassa, a woosa ḃa ne : « Wa ye ḃek miskiduk cii na rooy cii ? Kuḃki kaandḃi, a na neehe. »

⁴⁰ Ba njembteeda ḃe. Wed a pulḃoh ḃa jen, a hunnda na baab ḃi kuḃki na yaay ḃa na taalubeeci kaahay ci hunee na ḃe, a aassa na ḃa ḡ tuuya kuḃka nikoh.

⁴¹ A ammba ḃe ḡ yaah, a woosa ḃe ne : « *Talita kumi !* » Wa tokis : "Kuḃki cafyi, ḡ woo na ḃa, kurka !"

⁴² Njaanja jaarra kuruk, tiindeeda, ḃa feyuusa ḡ ineem lool. A raakeen kiis ndanḃiyaah na kiis kanak (12).

⁴³ Yeesu dennga ḃa keeh-keeh ne ali ḃo' kinaata kerah. A woosa ḃa ne ḃa onaat kuḃka a ñam.

Bi Nasareet sangid kos Yeesu

¹ Wa Yeesu kurkoh ndaam, a kadta kur ka a yakoh, taalubeecin de hunnda na de.

² N mbehi na idsidkohse, a jangdoheeda n *sinaagoga*. Booba laayid ca sikdukee de feyuusa, ba woyeeda ne : « Ini yaarii inah wii a bayoha nde ? A edu ki'inah ye wii ? Na keemaan ci a na habde ? »

³ A miniseeni, yi kubkin Maryaama haa e ? A taambdoh Saak na Yoose na Yuud na Simong haa e ? Taambdoh cin de bitib ci nikdi na boo ndii e ? » Ineem wed tahee po ba mindi de teyduk.

⁴ Waaye Yeesu woosa ba ne : « Woosuud na kerhidasse n disik ci jen po tas kur ka a genoh, na dooy baah cin de na kahan ba. »

⁵ Ineem tahha po Yeesu mindi habid keemaan nga, nikdi dega a degee bi kosaayid yaah cin de, a wirfeeda ba dah.

⁶ A feyuusa n kosaadiikan ba.

Yeesu tuuyid Apootar ci

Wa Yeesu kurkoh ndaam, a wileeda, a jangdoheeda n kur ca niquee n bak caam.

⁷ A beedukka *Apootar* ci ndanikiyaah na kanak ci (12), a tuuyeeda ba kanak kanak ; a onnda ba hatil aanooha jiini.

⁸ A nakka ba ne : « Du kadee dah, kinaat bayndoh ali in, dal ndood n yaah. Kinaat bay kañam, kinaat bay saak te kinaat bay kopor.

⁹ Bekkaat ñafad, waaye kinaat bekuk kulba kanak. »

¹⁰ A woyissa ba ne : « Kahan nu du daloh dah, nikaat nga po mbadna du pulan kur ka.

¹¹ Waaye ɗu teyɗukuudɗi ɗ ɗisik, ɓa sikɗukɗi ɗu ɗah, paangaat merhey min kot cin ɗu ne ɗu cootee ɗah, wa teef ɓa ini ɓa habid. »

¹² *Apootar* ci kadta, ɓa woyeeda ɓooba ne ɓa ɓoysohaat pesohaad.

¹³ Ba aaneeda jiini laayid, ɓa reefeeda diw ɗ haf jirid goon, ɓa wirdeeda ɓa.

Kakaan kan Yahya Boktohi

¹⁴ In ceem kadoh kadoh po Herod buura kerahha ca, raak tiikin Yeesu wilid kur. Booba woyee ne : « Yaareem, a Yahya Boktohi ; a hultidu hultidu, wed tah a raakka hatil habdoha in feyohid ! »

¹⁵ Bum an : « A Ilyas. » Binoobi woyeeda ne : « A woosuud, findi woosuud ca defgaan. »

¹⁶ Herod kerah ineem, a woosa ne : « Yaareem, a Yahya Boktohi, yi ɗ ngudɗukee hafin de. A hultidu hultidu. »

¹⁷⁻¹⁸ A Herod yeem, a yi tayɗukee Yahya sagu inii : A yi Herod, a koodde Herojaad, biti taambdoh ce Filip, a tummba de bitib. Yahya woyee na de ɗ ineem an : « Waasin Kooh teyɗohɗi ne fu bay biti taambdoh fu, fu tum de bitib. » ☆

¹⁹⁻²⁰ Herojaad ambidta Yahya aay-keen ɗ ineem, a waadta de apɗuk, waaye Herod neyyohee neyyoh Yahya te a inheen ne a ɓo' yurhid, hoolid wuu Kooh. Tahha po a meed de meed niid po Herojaad mineedi de apɗuk. Baat nga, Yahya woyeesa ɗah, a yi Herod, a meed

meed feyu lool ; hondohdi a meedeen nebu η sikeduk de.

²¹ Kadfeeda po mbeh, Herojaad raakka tondkoha ; wa nikee wa Herod yakdee mbehi a raakohu. A yi Herod a habdidukka kañam laayid, a feedukka dag can de na kilifaacan soldaar ca na kilifaacan Galile.

²² Mbadī, kubkin Herojaad bitbi aassa η dīska ba nikee, a mbeceeda, a neɓpa Herod na hanheecan de. Herod woosa kubka cāfya ne : « Woo so ini fu waad, η hey da wa one. »

²³ A giñidta de ineem, a woosa de ne : « In nu fu meekis so dah, η hey da wa ede ; ali wa nik haayin nguurin ngo sah, η ed da wa. »

²⁴ Kubka cāfya pulla, woosa yaay ba ne : « N meeksan de ye ? » Yaay ba loffa de ne : « Meeksaa de hafin Yahya Boktohi. »

²⁵ Kubka cāfya arra dokuk η buura, a woosa de ne : « N waad ne fu ed to win-win, η palaat, hafin Yahya Boktohi. »

²⁶ Herod soossa waaye giña a giñee η fiki hanheeca tahha po a mindi de wa sangid.

²⁷ A jaarra woos soldaar, a nakka de komu hafin Yahya. Soldaara kadta, ngudta hafin Yahya η dīska a nikee η kasoona,

²⁸ a hayya naa η palaat, a edta kubka cāfya wa, yeem edtaa yaay ba.

²⁹ Wa taalubeecan Yahya kerah ineem, ba kadta, ba bayya fidaafan de, ba bekaa η ruy-ruy.

Laayda Yeesu laaydee mbuuruuca

³⁰ Ini kad η *Apootar* ca Yeesu tuuyee, wa ba dokuk, ba cohha η diska na de, ba naandsukka de in ca ba habid na in ca ba jangdoh jen.

³¹ A woosa ba ne : « Hayaat boo daaya η disik eendid, du idsiduk yissuut. » Raak ba bo' laayid bed nikee nga, bum kadeesa dah, bum haye ; tahha po Yeesu na taalubeecin de rahasdi ne ba nam.

³² Ba bayya gaal ne ba daaya η disik eendid.

³³ Waaye bo' laayid hotta ba kadeeda, inhissa ba ; bi kur caam jen nuppa, adugka ba η diska ba kade.

³⁴ Wa Yeesu na taalubeecin de ree po a ruhussa η gaala, a hotta mboolo yakak, ba misikka de lool ; ba mandee na mbaal raakaadi niidoh. A jangdeeda ba in laayid.

³⁵ Wa niina ree, taalubeecin de rebpa nga de, ba woosa de ne : « Ndii wa bilaf, te Kooh yii hoobeeda,

³⁶ woya boobii ba kad η kur ci reb ndii ne ba rom ini ba joy nam. »

³⁷ A loffa ba ne : « Du, edaat ba ini baa hee name. » Waaye ba woosa de ne : « Boo na hee ba kee romda mbuuru na hanjar *dinaar* teemetkanak (200) hanaa ? »

³⁸ A woosa ba ne : « Du raak mbuuru hend na ? Kadaat du marka. » Ba marakka, ba loffa de ne : « Boo raak mbuuru yatuus na cuurund kanak. »

³⁹ A nakka ba ne ba boofdaat booba jen rung rung η paangfa iirnda.

⁴⁰ Ba booffa teemet teemet (100-100) na ndan'kiyaah-yatuus ndan'kiyaah-yatuus (50-50).

⁴¹ A bayya mbuuruuca yatuus ca na cuurund ca kanak ca, a marakka η dafki, a corkidta Kooh. A ngudsohha mbuuruuca, a edta taalubeeci ca ne ba paysoh ca mboolnda, a namma tum cuurund ca daa po booba jen raakka.

⁴² Booba jen ñamma po ba kappa.

⁴³ Wa booba ñam po ba yutta, taalubeeca nangdohha tasdohiica po ba raakka ini mit pañe riifid ndan̄kiyaah na kanak (12).

⁴⁴ Yaar ca ñamee η d̄iska n̄ikeen η bak junni-yatuus (5000).

Yeesu tiindid η dafuk masma

⁴⁵ Wa ba nangdoh tasdohiica po yutta, Yeesu jaarra, tufukka taalubeecin̄ d̄e ne ba aasaat η gaala, ba adgohaah d̄e η bakan̄ winooran̄ cookma, η bak Betsayda ; a sabsukoheeda na mboolnda.

⁴⁶ Wa a askoh na mboolnda po yutta, a kadta tango ne a kiima Kooh.

⁴⁷ Wa weka ree, raak gaalan̄ taalubeeca η leero cookma, Yeesu tassa kiik ce η merhey ma suyda.

⁴⁸ A hotta ne taalubeeca yaabid̄ η joowan̄ ba na gaala, sagu puudsa yurhidkohee na ba. N̄ wiisaadiina, a tiindeeda η dafuk masma, a kadeeda nga ba po a heeda ba cootke.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ba jen, ba hotta d̄e tiindeeda η dafuk cookma, ba liibpa ne a husid̄, ba feyuusa keeh-keeh, ba leehkeeda. Jaarra, a jommba na ba, a woosa ba ne : « Hunaat na sagoocin̄ d̄u ! A ñam ! Kinaat neyyoh ! »

⁵¹ A kadta nga ba η gaala, puudsa seemmba. N ineem, ba nikka feyuud jameet η dooy ba po ba inhisdi in ci ba habdan ;

⁵² raak ba ambdi ali in η ina a habdee na mbuuruuca. E ndengan ba keeñ tahe.

⁵³ Wa ba reehid yakaanduk cookma, ba teerra η kur kan Senesaret.

⁵⁴ Ba yipuk yipuk rek, booba inhissa Yeesu,

⁵⁵ ba nupeeda, ba aaseeda η kur can bak caam jen. N disik nu ba kerahha ne a yaa nga dah, ba komee de kosaayid ca nga, faanuud η faankoha.

⁵⁶ Wa kur ca yakak ca haa, wa ca yin ca haa, te wa parid ca haa ; disik nu disik η toonohaaca η kur ca, ba bayeeda kosaayid ca nga. A reesa ndeem dah, ba kiimee de ne ba laal lecmiη kulbaakiη de dong, te booba laalee de jen wireen.

7

Farisen ca na mbaah can ba

¹ Wa raakka mbeh, *Farisen* ca cohha η diska na Yeesu na bi bo' baah η jangdohoh can waasiη Musaa puloh Yerusalem.

² Ba hotta bi taalube η biη Yeesu ñameeda na yaah hoolaadi, wed ne ba bokteedi ca na masub wa ba hee ñame.

³ Te *Farisen* ci na Yawuut ci jen sah na ñameedi muk feeh ba bohñukohdi yaah masub, findi mbaahiη yakak ci waadoha.

⁴ Ali ba puloh diska na toonohse sah, feeh ba farsukdi dah, ba na ñameedi. Ba na name taambid in laayid η mbaah ci ba lam, mand na

findi ba na bohñohe kaas, na meeme, soye, na bool.

⁵ Tahha po ba meekissa Yeesu ne : « Wa ye tah taalubeecin dā na taambdeedi mbaahin caac cin boo, ba ñamee na yaah hoolaadi ? »

⁶ A loffa ba ne : « Naafeehaaci ! Woo kin Kooh wi woosuudi Esayi woyee nga dū, wa keeh, findi wa fiisohu, ne :

“ Cuubii,

edin ba na so cir top η ngub cin ba ;
keen cin ba usid to lool.

⁷ Ñaamkin ba na so barang barang.

Ba na jangdohe in ci bo' nakoh

po mand haa ne

mi yi Kooh,

ñam woo ca.✧ ” »

⁸ Yeesu woyissa ne : « Du na fadde nakohin Kooh, dū taambdee mbaah bo'. »

⁹ A taalndidta a woyissa ne : « Ee, dū fad nakohin Kooh modod daal, ne dū taambid mbaahin dū.

¹⁰ N hot Musaa woyid ne : “ Eda yaay dū na baab dū cir.✧ ” A woyissid ne “ Bo' nu kiimid yaay ba wala baab ba modaaadi dah, a apaah apu.✧ ”

¹¹ Waaye dū, dū na jangdohe ne, bo' woo yaay ba wala baab ba ne : “ Ini η joyee dā ed, wa *korban* ” dah (wed ne wa wuu Kooh, bo' wiiriis mindi wa njirñidkoh),

¹² teemb ndeem, dū hondoh de tumid yaay ba wala baab ba ali in.

13 Du na heefohe woo kin Kooh daa, sagu taambid mbaahin du du na lamtifohe. Te sah, du na name habid in wiiriis laayid mand daa. »

14 Wa Yeesu yut ba lof, a beedkissa mboolnda, a woosa ba ne : « Du jen sikdukaat to te du inah inii :

15 Ali in ngan in ci na aase bo' mindi de bek hoolaadi. Waaye a ini na pulohe n boyi, wed na hoolaadi'dee de. [

16 Bo' nu raak nof dah, kerhaat.] »

17 Wa Yeesu kurkoh n mboolnda, a aassa kahna. Taalubeecin de meekissa de n ini kad n woo keem.

18 A loffa ba ne : « Du sah, du namdi raak liibohaad modid e ? Du inahdi ne in ci nik n hari te ca aasee n bo' jen, ca mindi de bek hoolaadi e ?

19 Ca na aaseedi n keeñin de, ca na kade n rookin de, yut dah ca bilafsuku. » N woo ceem, Yeesu hoolidta kañam ci jen.

20 A woyissa ne : « Ini na pulohe n bo' wed na bekee de hoolaadi.

21 Laam in cii na pulohe n dooy keeñ bo' : liibohaad modaadi, faankoh sangohuud, rok, ap bo',

22 njaaloo, waad raak in laayid, cakaay, nju-ucnjaac, nduuduk, siis, dooboh, hotsiduk na naanduk.

23 In ci modaadiiceem jen na pulohe n dooy bo', ca bek de hoolaadi. »

Bitib nikaadi Yawuut kosid Yeesu

24 Wa Yeesu kurkoh ndaam, a kadɓ bak canj Tiir, a dalla ɗ kahan. A waadfeedi ne ali bo' inaha, waaye wa mineedi demba.

25 Wa raakeen bitib nga, kubkanj de bitba yina, a jiini nikee na de. A kerahha booba woyeeda ɗ ini kadɓ ɗ Yeesu, a jaarra hay nga de, a yekka ɗ kot cinj de.

26 Bitbeem nikeedi Yawuut, a nikee Gerek*, a baahee Feniis canj Siri ; a kiimba Yeesu ne a aaniid de jiiindi amb kubkinj de.

27 Yeesu loffa de ne : « Komaakci ñamaat paad po ba kap ; wa waas haa buu ci na kodse teengu kañam kinj komaakci. »

28 Bitba loffa de ne : « Wa keeh kilifaani, waaye buu ci na kodse na name ñam ɗ ñamohiicin komaakci, ci na keene. »

29 Yeesu woosa de ne : « Sagu woo keem, jiiinda fadiid kubkinj da, fu minid haad. »

30 Bitba haadda, a raakka kubka faankid modod ɗ fiyaanga, raak jiiinda fadiid de.

Yeesu wirdid dik minaadɗi woo baahid

31 Wa Yeesu kurkoh bakanj Tiir, a taamb ɗ Sidoon, ne a dokuk bakanj Cookmanj-Galile, nganj

* **7:26 7:26 Gerek** : ɗ maañ dah, e boobi genee Geres, bed teeksee Gerek. Kur keem degga kur laayid yaah. Ba woydukoheeda ba peddeem gerek, ba tumdukoheeda ba mbaah gerek. Kadta poo, boobi degsee yaah beem te ba Gerek haa, laayid beendukka nga po ba mirndohha tumu Gerek. Bitbii, a baahee ɗ boobeem. Wi bi Rom deg kur ceem jen yaah sah, ba risee na mbaahi na pedmin Gerek ci. Te Fiis cinj Ambtidohi Asi fiisu ɗ gerek.

kur can Dekapool†.

³² A komuusa dik minaadi woo baahid. A kiimuusa ne a degaat dika yaah, a wirid de.

³³ Yeesu bayya de po ba ussa mboolnda, a degga ndukun cin de η nof cin yaara, a tuhussa, a laalla pedmin yaara.

³⁴ Yutta, Yeesu marakka η dafki, a iikka iik duu'in, a woosa ne : « *Effata !* » Wed ne "Rangsuka !"

³⁵ Jaarra nof cin yaara rangsukka, pedmin de toksukka, a jombeeda modod.

³⁶ Yeesu dennga mboolnda ne ba kinaata woo ali bo'. Waaye findi a uupee ba dengoh ne ba kinaata woo, ba uupee wa laamtohhoh daa.

³⁷ Booba feyseen po ba minisdi, ba woyeeda ne : « In nu a habid dah, wa in baahid. A tumid po kotii, dik ci bii kerah, muum ci bii jomb. »

8

Laaydan mbuuruuca, wa kanakdoh

¹ N mbeh caam, mboolo laayid cohissa. Wa ba kad po ba raakisdi namaah, Yeesu beedukka taalubeecin de, a woosa ba ne :

² « Boobii miskid to, neeh kaahay cedi cii, bii na so, te ba raakisdi ali namaah ;

³ η woo ba ne ba haadaat rook barang dah, ba keenan η waas. Raakid bi puloh disik usid. »

⁴ Taalubeecin de loffa de ne : « Moo ! 'Bo' bayohan mbuuruuci min ba kap nde η bilaf fii ? »

† 7:31 7:31 Dekapool : wa nikee kur-taah ndanjiyaah nangdukohid. Boobi genee nga, ba nikee Yawuut haa, ba taambdeedi waasin Musaa.

⁵ A meekissa ba ne : « Du raak mbuuru hend na ? » Ba loffa de ne : « Mbuuru yasna-kanak. »

⁶ N ineem, Yeesu woosa mboolnda ne ba boofaat η kehya. A bayya mbuuruuca yasna-kanak ca, a corkidta Kooh, a ngudsoheeda ca, a edeeda taalubeecin de ca ne ba paysoh ca ; ba paysohha ca boofa.

⁷ Ba nameen raak bi cuurund yin ndaam, a bayya ca, a corkidta Kooh nga ca, a woosa ne ba paysohaata ca mboolnda.

⁸ Boofa ñammba po ba kappa ; tasid ca nangdohuusa, ca nikee dammba yasna-kanak.

⁹ Boofa ñamee nikeen η bak junni-nikiis (4000). Yutta, Yeesu woosa ba ne ba haadaat.

¹⁰ Jaarra a aassa η gaal na taalubeecin de, ba kadta diska na woyse Dalmanuta.

Lawiiran Farisen ca

¹¹ Wa ba ree ndaam, *Farisen* ca hayya, ba markiskeeda Yeesu an : Ba woosa de ne a habdaat firndeeni puloh η Eel ci.

¹² Yeesu fuuppa sagu keeñ riifid, a woosa ne : « Wa ye tah boobi woti meeksohee firnde ? Ñam na woyee du wa te wa keeh, ba edsandi ali firnde. »

¹³ A fadta ba ndaam, a aasissa gaal ne ba coot baka faahan cookma.

¹⁴ Taalubeeca alkoheen bayndoh mbuuru, ba raakee mbuuru yino dong η gaala.

¹⁵ Yeesu dennga ba an : « Tumaat modod, wortukaat lawiirin *Farisen* ci na wiη Herod. »

¹⁶ Taalubeeca woyeeda η harmban ba ne wa ina ba raakdi mbuuru tah.

¹⁷ A inahha ina ba woye, a woosa ba ne : « Wa ye tah dū woye ne : “ A ini boo raakdi mbuuru ? ” Du inhisohdi te dū inahdi poyi e ? Du raak keeñ ndengid e ? »

¹⁸ Du raakid has. Du mindi mindi hot e ? Du raakid nof. Du mindi mindi kerah e ? Hanaa dū alkoh alkoh

¹⁹ wa η ngudsoh mbuuruuca yatuus ca η paysohha ca mboolnda raakee yaar junni-yatuus (5000) ? Tasdohiica dū bayndohee nikee pañe riifid hend na ? » Ba loffa de ne : « Pañe ndanjkiyaah na kanak (12). »

²⁰ A woyissa ba ne : « Moo wa η ngudsoh mbuuruuca yasna-kanak ca, η paysohha ca booba junni-nikiis (4000) ca nak ? Tasdohiica dū bayndohee mbaadi, ca nikee dammba riifid hend na ? » Ba loffa de ne : « Ca nikee dammba yasna-kanak. »

²¹ A woosa ba ne : « Du ris inhaadi poyi e ? »

Yeesu wirdid fuulid η Betsayda

²² Wa ba kad po Betsayda, a komuusa fuulid, a kiimuusa ne a laal de.

²³ Yeesu ammba fuulda η yaah, a bayya de po ba pulla kur ka, a tuhussa η has cin de, a degga de yaah cin de, a woosa de ne : « Fu yii hot in e ? »

²⁴ Yaara marakka, a loffa de ne : « Mi yii hot bi bo', ba mand ndo na kidig waaye ba na tiinde. »

²⁵ A degissa de yaah cin de η has, yaara markissa ; a wirra, a hoteeda hoolid.

²⁶ Yeesu woosa de ne : « Haada kahan fu, kina taamb η dooy kur ki. »

Yeesu woyid ŋ kakaan kin de na hultin de

²⁷ Wa Yeesu na taalubeecin de kurkohis ndaam, ɓa kaɗeeda ŋ ɓak kur ka na woyse Seesare-Filip, ŋ kur ca yin yin ca wilee wa. Ŋ waasa, a meekissa ɓa ne : « Boobi na woye ne ñam ɓa ? »

²⁸ Ba loffa de ne : « Raakid bi na woye ne a fu Yahya Boktohi, bum woyee ne a fu Ilyas, binoobi woyee ne fu woosuud wiiriis. »

²⁹ A meeksissa ɓa ne : « Moo ɗu nak ? Du na woye ne ñam ɓa ? » Piyeer loffa de ne : « A fu Mucɗohi Gapohse. »

³⁰ Yeesu dennga ɓa baahid ne ɓa kinaat woo ali ɓo' ŋ ini kaɗ nga.

³¹ Wedi a camboh ɓa teeɓ ne : « Kuɓkin ɓoyi joyid yaab keeh-keeh ŋ yaah cin yakak ci na kilifaacin seeykidoh cin waasin Musaa na jangɗohoh cin wa, ɓa hey de sange, a apu, te a hultin ŋ neeha kaahayɗoh. »

³² A woyeeda woo ceem halang. Piyeer gukka de, ngaseeda de.

³³ Yeesu yurhidkohha na taalubeeca, a marakka ɓa, a ngassa Piyeer an : « Kurka ndii, kada ŋ finhooso, seytaaniini ! Liibohaadin ɗa hundi na win Kooh, fu na liibe findi ɓo'. »

³⁴ Wedi Yeesu ɓeedkoh mboolnda na taalubeecin de, a woosa ɓa ne : « Bo' nu waad nik taalubeenin ngo ɗah, a joydi liib haf ce, a degkaat kurwaani aa hee daayohse, a ñaakid to.

³⁵ Laam ɓo' nu waad mucid kipes kin de ɗah, a hey wa ñake. Waaye ɓo' nu ñak kipes kin de saguuso na Yegɗohin Muci ɗah, a heya mucde.

³⁶ Bo' raak adinaani jen na in ci nik nga te a ñak kipes kin de, ineem raakid de winde njiriñ ?

³⁷ Bo' min romkoh kipes kin de na ye ?

³⁸ Boobi woti-woti, ba tumoh modfaadi, ba topdi η KooH po haa njaalo'oh ; bo' nu supuk hun na so na woo cin ngo η fikiiba dah, Kubkin boyi hey de supke inah ne a hayee η yaki Baabin de yak, a hun na malaakaaci hoolid ci dah. »

9

¹ Yeesu woyissa ba ne : « Ñam na woyee du wa te wa keeh, bi bo' bii η ndii, ba kaanandi muk te ba hotdi Nguurin-KooH hayid na hatil. »

Siñaardiñ ndaminj Yeesu η dafuk tangoora

² Wa degga neeh yasna-yino, Yeesu bayya Piyeer na Saak na Saan, a kadta daaya na ba η dafuk tango njoolid ; ndaam a boysukka η fikiiba.

³ Kulbaacan de melcideeda melcid sagu yaanow ; ali naawoh η kehyi mindi yaanwidoh kulba daa.

⁴ Woosuud kanak teefukka ba, ba nikee Ilyas na Musaa, ba woyeeda na de.

⁵ Piyeer woosa de ne : « Jangdohohi, wa baahid ne boo nik ndii. Boo habdaat diip kaahay ; winoori nik win da, winni nik win Musaa, wi tas nik win Ilyas. »

⁶ Piyeer woyid ineem laam a inhiseedi in ci a na woye sagu tiita ba tiite ; a yi na taalubeeci kanak ci.

⁷ Eel hayya muurra ba, hooso kerhukka η eela an : « Yii, a yi Kubkin ngo η waad keeh-keeh, sikdukaat de. »

⁸ Jaarra taalubeeca marakka ini wil ndaam jen, ba hotisdī ali bo' na ba, dāl Yeesu kiik ce.

⁹ Wa ba ruhsee tangoora, Yeesu dennga ba an : « Kinaat naandsuk ali bo' ini dū hot po mbadna Kubkin boyi hultan. »

¹⁰ Ba ammba woo keem te ba woyeeda η harmban ba an : « A waad ye woo η hulit ? »

¹¹ Ba meekissa de ne : « Wa ye tah jangdohoh cin waasin Musaa woyee ne Ilyas joyid hayis paad☆ ? »

¹² A loffa ba ne : « Bo' minid woo ne e Ilyas joy hay paad ne a doknoh in ci jen po ca yurah, waaye kinaat alkoh ne, Fiis ci Hoolid ci namid woo, η ini kad η Kubkin boyi, ne a joyid yaab laayid te a sangu.☆

¹³ Waaye mi na woyee dū ne Ilyas hayid po boobi tumid de ini neɓ ba findi Fiis ci woyohee wa. »

Yeesu sabsohid kubka na jiiinda muumdohe

¹⁴ Wa ba kad po ba reyeeda η taalubeeca binooba, ba hotta mboolo yakak wilid ba, jangdohoh can waasin Musaa taastidoheeda na ba.

¹⁵ Mboolinda hotta Yeesu, ba feyuusa. Jaarra, ba yuraha nga de na mbup, ba kañidta de.

¹⁶ A meekissa ba ne : « Du na taastidohee ye na ba ? »

17 Yaar η mboolnda woosa de ne : « Jangdohohi, η komee da kubkin ngo yaari, a jiini muumid de.

18 Disik nu a amboh de dah, a na folee de η ndaam, ngubin de soñe, a doɓdohee sis cin de, a jaad. N kiimid taalubeecin da ne ba aañ jiiinndi, waaye ba mindaa. »

19 Yeesu woosa ba ne : « Du bi boobi woti-woti e du kosaadi ; η nikan nik na du, η muñdee du po kida ? Komaat to de ndii ! »

20 Ba kommba de de.

Wa jiiinnda hot Yeesu rek, a yoondidta kubka, yeem keennda, walañkeeda η kehyi, ngubin de fuureeda.

21 Yeesu meekissa baabin de ne : « Inii rahas de kida ? » Yeem loffa de ne : « Ina a nikoh komaaki poyi.

22 In laayid, jiiinndi na hiiree de ngan keen η yongkaah mbaa η masuɓ ne a boom de ; kon fu min in nga dah, boo miskaat da, fu baatdoh boo.

» 23 Yeesu loffa de ne : « N min in nga dah i ? Raakdi ini minukdi ngan boyi kos. »

24 Jaarra baab bi kubka woosa η dafka ne : « N kosid ! Baatdoh ho η ini tas η kosi η kos ! »

25 Yeesu hotta ne mboolo laayid wa dii ar nangɗukoh, a ngassa jiiinnda an : « Ñam woo ne, pula η kubkii te kinaa de aasis, fu yi jiiinndi na dikdohe, muumdohe ! »

26 Jiiinnda pulla kubka, a ambsohhaa na sesoh na yoondid de keeh-keeh. Kubka mannda na boyi kaan, po laayid woyeeda ne a kaanid.

27 Waaye Yeesu ammba de η yaah ne a kuruk ; a kurukka.

²⁸ Wa Yeesu aas kahna, taalubeecin de daayya na de, ba meekissa de ne : « Wa ye tah po boo mindi aañ jinnnda ? »

²⁹ A loffa ba ne : « Jiini mand na yeem, a kiim Kooh dong na tahee de coot. »

Yeesu woyissid ŋ kakaan kin de

³⁰ Wa ba puloh ndaam, ba lahha ŋ dooy Galile. Yeesu waadeedi ne wa inhu,

³¹ a nikee jangdeeda taalubeecin de ne : « Kubkin boyi hey degse ŋ yaah cin boobi, ba ap de, a hulit ŋ neeha kaahaydoh. »

³² Waaye taalubeecin de inheedi ini woo keem tokis te ba kaañeedi de meekis.

Ya ba kilifa ?

³³ Wa ba ree Kapernawum po ba nikka ŋ kahna, Yeesu meekissa taalubeecin de ne : « Du taastidohee ye ŋ waas ? »

³⁴ Ba deƙka ted ; raak ba taastidohee ya ba uup nik kilifaani nga ba.

³⁵ A booffa, a beedukka ndanƙiyaah na kanak ci (12), a woosa ba ne : « Bo' nu waad nik kilifa dah, a teydukaat mirndoh, te a teyduƙ nik surgaanin bi tas jen. »

³⁶ A bayya komaaki a tufkidta de ŋ leerooba, a morgidukka de, a woosa ne :

³⁷ « Bo' nu teyduƙ njaanjii saguuso dah, a teyduƙ ko. Bo' nu teyduƙ ko dah, fu teyduƙ ko haa, fu teyduƙ Yi woos so. »

Boyi sangdi boo hun na boo

³⁸ Saan woosa de ne : « Jangdohohi, boo hotid bo' aañeeda jiiniici ŋ tiikin da te a baahdi nga

boo. Tahha po boo woosa de ne a kinaata tumis.

»
³⁹ Yeesu woosa de ne : « Kinaat de wa sangoh, laam ali bo' mindi habid in feyohid η tiikin ngo po yut, jaar a woyee in modaadi nga so.

⁴⁰ Bo' nu sangdi boo dah, a hun na boo.

⁴¹ Bo' nu on du pot masu ne du an sagu baahi du baah η Mucdohi Gapohse dah, nam na woyee du wa te wa keeh, boyeem nakandi aafu nga.

⁴² Waaye yaa nu bakaadufukoh yino η komaakci yin ci kos so bii dah, ini hee ngisohe nga de, wed ne a toku atoh bitid η mbooh, a njafu η cookma.

Penduk bakaad

⁴³ Yaahin da waad da bek η bakaad dah, ngudaa, fu tas yaah yino ; laam fu aas η kipes ki na yaah yino, wed ngisoh fu kad na yaah cin da kanak ci η yongkaaha heydi yime. [

⁴⁴]*

⁴⁵ Kotin da waad da bek η bakaad dah, ngudaa ; laam fu aas η kipes ki na kot yino, wed ngisoh fu njafu na kot cin da kanak ci η yongkaaha yakka. [

⁴⁶]†

⁴⁷ Te hasin da waad da bek η bakaad dah, luhtaa ; laam fu aas η Nguurin-Kooh na has yino,

* **9:44 9:44** Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Cangind ca na name faan ndaam na kaaneedi te yongkaaha na yimeedi." Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakdi woo keem. † **9:46 9:46** Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Cangind ca na name faan ndaam na kaaneedi te yongkaaha na yimeedi." Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakdi woo keem.

wed' ngisoh fu njafu na has cin' dā kanak ci ŋ yongkaaha yakka.

⁴⁸ Cangind ca na ñame faan ndaam na kaa-needi te yongkaaha na yimeedi.

⁴⁹ Bo' nu nga dah, hey jemɗasse na yongkaah.

⁵⁰ Meda, wa in baahid', waaye meda kad' po wa jemid' dah, wa min jemɗohissu na ye ? Raakaat meda ŋ dooy dū te dū pesohee jam ŋ harmban dū. »

10

Ini Kooh ambsoh, bo' kinaata sabsoh

¹ Yeesu kurkohha ndaam, a kadta bakan kur can Yudee, na baka winooran Yurda. Mboolo cohissa nga de, a jangdisseeda ba findi a meeda tumoh.

² Bi bo' baah ŋ Farisen ca rebpa, ba meekseeda de ne ba woyɗukoh de woo uupid', an : « Andi bo' minid fad' bitiice ? »

³ A loffa ba ne : « Musaa ed dū winde nakoh nga ? »

⁴ Ba loffa de ne : « A teyɗohid' ne, fu minid fiisid' bitiifu kayti teebah ne fu fadid' de, fu fad' de.✧ »

⁵ A loffa ba ne : « E ndengi dū ndeng keeñ wed tah Musaa fiisidta dū nakoheem,

⁶ waaye ŋ cambohaana, wa Kooh na fere Adina, a fer ba yaar na bitib,✧

⁷ wed tah yaar hey sabsukohe na yaay na baab, a ŋod ŋ bitiice,

⁸ Ɔa nik faan yino.☆ Teemb ndeem, Ɔa nikisdi kanak Ɔa faan yino kotii.

⁹ Kon, ini Kooh ambsoh, Ɔo' kinaata sabsoh. »

¹⁰ Wa Ɔa dokuk kahna, taalubeecin de meekissa de ini kad ŋ ineem.

¹¹ A loffa Ɔa ne : « Yaa nu sabsukoh na bitiice, a tokis bitiɓ wiiriis dah, a njaaloo njaaloo ŋ harmban ce na bitɓa koc.

¹² Te bitiɓ nu sabsukoh na yaar ce, a tey yaar wiiriis tok de dah, a njaaloo njaaloo. »

Yeesu na komaakci yin ci

¹³ Bi Ɔo' komeeda Yeesu komaaki yin ne a laal Ɔa, waaye taalubeecin de ngaskeeda ɓoobeem.

¹⁴ Yeesu hotta ineem, a ayrukka, a woosa Ɔa ne : « Fadaat komaakci Ɔa hay nga so, kinaat Ɔa hondoh hay, ɓoɓi mand na Ɔa beɗ raak Nguurin-Kooh.

¹⁵ Ñam na woyee du wa te wa keeh, Ɔo' nu teyɗukdi Nguurin-Kooh findi komaaki yin dah, a aasandi nga muk. »

¹⁶ Yutta, a gorukka komaakca, a degga Ɔa yaah cin de a barke'idta Ɔa.

Yeesu na heɗ raak-raaka

¹⁷ Wa Yeesu coote, yaar nuppa yekka ŋ fikiice, meekissa de ne : « Jangɗohohi baahidi, ŋ joy ye haɓid po ŋ raak kipes ki heydi reehe ? »

¹⁸ Yeesu woosa de ne : « Wa ye tah fu beedkohee so baahid ? Ali Ɔo' baahdi, hanaa Kooh dong.

☆ 10:8 10:8 Camba 2:24

¹⁹ Fu inhiɗ nakoh ci ; an kina ap bo', kina njaaloo, kina rok, kina woyid' bo' ini a tumɗi, kina njuucnjaac, eɗa yaay ɗu na baab ɗu cir.✧ »

²⁰ Yaara woosa ɗe ne : « Jangɗohohi, in ceem jen, mi yii taambid' ca, ina η nikoh komaaki poyi. »

²¹ Yeesu marakka ɗe, waadta ɗe η ɗooy ce, a woosa ɗe ne : « Wa in yino dong wed' fu taskoh. Toona in ci fu raak jen, fu eɗ ca ñakid' ci ; fu hey raake alal η Eel ci. Yut ɗah, fu hay, fu ñaakid' to. »

²² η woo keem, fikiiran yaara boysukohha, a cooteɗa goyoh na goyoh, a nikee hed' raak-raak.

²³ η ineem, Yeesu marakka ini wil ɗe, a woosa taalubeecin ɗe ne : « Hed' raak-raak aas η Nguurin-Kooh wa in ye miskan. »

²⁴ Taalubeecin ɗe feyuusa η woo kin ɗe, waaye a woyissa ɗa ne : « Kubuuci, aas η Nguurin-Kooh yooɓɗi de' !

²⁵ Ngeelemb taamb η ngul kufic, wed' uup yooɓ hed' raak-raak aas η Nguurin-Kooh. »

²⁶ Taalubeeca uuppa nga feyu, ɗa woyeeda η harmban ɗa ne : « Kon a ya ɗa min mucɗu ? »

²⁷ Yeesu marakka ɗa, woosa ne : « Ineem wooñid' bo' waaye raakɗi ini wooñ Kooh. »

²⁸ η ineem Piyeer koodta woo ka, a woosa ɗe ne : « Moo boo bi faɗ in cin boo jen, boo ñaakidta ɗa nak ? »

²⁹ Yeesu loffa ɗe ne : « Ñam na woyee ɗu wa te wa keeh, bo' nu faɗ kahan, wala taambɗoh jaar mbaa bitib, yaay, baab, kubu wala yohon saguuso na Yegɗohin Muci ɗah,

³⁰ boyeem hey raake, η jamanoonii, ini ree waas teemet η kahan, taambdoh, yaay, baab, kubu, na yohon. Wa hunan na tolfidu η kehyi, waaye, kim a hey raake kipes ki heydi reehe.

³¹ Laayid η bi adug woti, bed mirndohan, te laayid η bi mirndoh woti, bed adgan. »

Yeesu woyissid η kakaan kin de na hultin de

³² Waam, ba nikee η waas Yerusalem, Yeesu adugka, ba kadeeda, taalubeeci feyuusa, booba hunee na ba tiitta. N ineem a feedkissa taalubeeci ndanjiyaah na kanak ci (12) kiik ba, a woyeeda ba ini na hee de rahse.

³³ A woosa ba ne : « Du hot nga, boo bii kad Yerusalem, Kubkin boyi hey fadse η yaah cin kilifaacin seeykidoh cin waasin Musaa, na jangdohoh cin wa ; ba hey de atte'e ne a apu, ba ed de boobi nikdi Yawuut.

³⁴ Beem hey de njembte, ba tuhus de, ba lab de leraw, ba ap de. Waaye wa raak neeh kaahay dah, a hey hulte. »

Kiiman kubuucan Sebede

³⁵ Saak na Saan, kubuucin Sebede, rebpa η Yeesu, ba woosa de ne : « Jangdohohi, boo waad ne fu habdid boo ini boo na hee da kiime. »

³⁶ A woosa ba ne : « Du waad ne η habdid du ye ? »

³⁷ Ba woosa de ne : « Boo waad ne fu nik η ndamin da dah, yii boof lah da yaah-naahum, yii lah da yaah-sing. »

³⁸ Waaye a woosa ba ne : « Du inahdi ini du na kiime. Du minid an η kaasin miskidi η anan e ?

Andi du minid boktuk η miskidi η boktukohan ?
»

³⁹ Ba loffa de ne : « Ee, boo minida. » A woosa ba ne : « Wa keeh ne du hey ane η kaasin miskidi η anan te du hey boktuke η miskidi η boktukohan ;

⁴⁰ waaye ini kad η yi lahan ndo yaah-ñaahum na sing, a ñam woyan ba haa ; boobi koodkidu disik ceem, bed lahan ndo nga. »

⁴¹ Wa taalubeeca ndan̄kiyaah ca binoofa kerah ineem, ba ayrukka Saak na Saan.

⁴² Yeesu beedukka ba jen, woosa ba ne : « Du inhid ne boobi ambu kilifa yakak η kur ci na degee deg boobiñ ba yaah, boobi uupid hatil uupohee doole.

⁴³ Waaye wa nikohdi daa nga du, bo' nu waad nik bo' yakak nga du dah, a teydukaat nik surgaanin du.

⁴⁴ Te bo' nu waad adug nga du dah, a teydukaat nik ñaamin bi tas jen.

⁴⁵ Kubkin boyi sah, haydi ne a raak surga, a hay ne a nik surga te a edoh kipes kin de ne a tos bo' laayid. »

Yeesu wirdid fuulid

⁴⁶ Yeesu na taalubeecin de woyeeda, kadeeda po ba reesa kur-taaha na woyse Yeriko. Ba puleedaa, ba hunnda na mboolo laayid, raak fuulid yalwaanoh teeku Bartime, kubu Time, boofid η mbeeddaana.

⁴⁷ Wi a kerah ne a Yeesu yi gen Nasareet na haye, a leehkeeda an : « Yeesu setin Dawuuda, η miskaat da ! »

⁴⁸ Bo' laayid ngaskeeda de ne a dek. Waaye a uupeeda nga leehuk an : « Setin Dawuuda, η miskaat da ! »

⁴⁹ Yeesu tufukka, nakohha de beedkidu. Bi bo' kadta nga de, woosa de ne : « Ndengduka ! Kurka, a nakohid da beedku. »

⁵⁰ Jaarra fuulda njaffa paltoonaj de, a goonukka, a kadta η Yeesu.

⁵¹ Yeesu meekissa de ne : « Fu waad ne η habdid da ye ? » A loffa de ne : « *Rabbuuni* (jangdohohin ngo), η waad ne fu tum po has cin ngo min hot ! »

⁵² Yeesu woosa de ne : « Kada, kosi fu kos wirdid da. » Jaarra fuulda hoteeda, a taambidta Yeesu.

11

Aasan Yeesu Yerusalem

¹ Wa Yeesu na ba hunee na de kad po ba heeda ree Yerusalem, η bak Betfase na Betani, η sero Tangooran-Oliiw-ca, a woossa kanak η taalubeecin de.

² A woosa ba ne : « Kadaat η kur ki η fikiidu wii, du aasee rek dah, du hey hote cumbur mbaam tokuud nga, yi bo' moosdi rapoh. Toksaat de, du kom mbo de.

³ Bo' meekis du ne wa ye tah du toksee de dah, lofaat ne : “ A kilifaani etoh de, yut dah, a hey de dokne η ndii. ” »

⁴ Taalubeeca kadta, ba raakka cumbran mbaama tokuud η hara, η nguɓu kahan, ba tokissa de.

⁵ Bi bo' η ba nikee η ndaam woosa ba ne : « Du na habde ye an ? Wa ye tah du toksee cumbrin mbaami ? »

⁶ Ba loffa ba findi Yeesu woyohe, ba faduusa.

⁷ Wa ba hay na cumbra, ba radta kulbaacan η dafuk cumbra, Yeesu rappa nga de.

⁸ Bo' laayid raddeeda de kulbaacan η waasa, bum radeeda paangiica ba piikohee η yohon ca.

⁹ Ba adgee na ba ñaakee nga de woyeeda η dafka woo kii :

« *Hosaana** !

Boyi na haye η tiikin Hedfi raakaat barke !

¹⁰ Wa barke'aat,

Nguurin caac boo Dawuuda wi na haye !

Hosaana η disik ca uup dafuk !✠ »

¹¹ Wed Yeesu kadoh po a reesa Yerusalem, a aassa η Kahan Kooh. Wa a maraka jen po yutta, a kurukka, a hunnda na taalubeeci ndanjiyaah na kanak ci (12), ba kadta Betani, raak Kooh hoobeeda.

Yeesu η Kahan Kooh

¹² N Kooh-wiisiina, a puleeda Betani, a adukka.

¹³ A yokka ndun kifsid, a kadta marka andi a hey raake ini a min ñam nga. Waaye wa a ree, a hotdi ali in nga dal saaf ca. Wa nikeedi η jamanooni ndun ci na rimohe.

¹⁴ A woosa nduna ne : « Ali bo' ñamissandi rim cin da ! » Taalubeecin de kerheeda nga.

* **11:9 11:9** *Hosaana*: η debgaana, wa tokseen ne : "Woti-woti, mucda boo." Wa nikee kiim Kooh. Waaye, wa kadta po wa nikka woo yakdoha Kooh. ✠ **11:10 11:10** Sabuur 118:26

15 Wa ɓa ree Yerusalem, Yeesu aassa ɗ Kahnar Kooh, a aañeeda toonoh ca na romoh ca nikee nga. A foleeda taabul can ɓoysoh kopor ca na ɓoofohaacan toonoh banuut ca.

16 A faɗeedi ali ɓo' ne a taamb na bagaas ɗ ɗooy Kahnar Kooh.

17 A jangdeeda ɓoɓa an : « A inii wed woyu ɗ Fiis ci Hoolid ci haa e ? Ne : “ Kahan ndo teeksan kahan kiimoha wuu cuub ci† jen.☆ ” Waaye ɗu tumida ɗembohaaniɗ rokoh ci. »

18 N ineem kilifaacan seeykidoh can waasiɗ Musaa na jangɗohoh can wa kerahha Yeesu, ɓa waakeeda findi ɓa hee ɗe apohe. Ba neyyoheen ɗe sagu aasa jangɗohiɗ ɗe aasee mboolnda.

19 Wa niina ree, Yeesu na taalubeeciɗ ɗe pulla Yerusalem.

Nduna Yeesu yonjee

20 N Kooh-wiisiina na ɓaaba, ɓa dokkeeda po ɓa teembeeda ɗ nduna, ɓa hottaa suyiɗ po ɗ niir ca.

21 Piyeer naandsukka ina raake, a woosa Yeesu ne : « Jangɗohohi, marka ! Nduni fu yonjee‡ suyiɗ kong ! »

22 A woosa ɓa ne : « Kosaat Kooh,

23 ñam na woyee ɗu wa te wa keeh, ɓo' nu woo tangoorii ne : “ Kurka ndii, njafka ɗ cookma ” te a raakɗi liib kanak nga, waaye a kos ne ini a woo hey raake ɗah, Kooh hey ɗe wa tumɗe.

† 11:17 11:17 Toonoh ca, na ɓoɓa meef taamb na bagaas can ɓa ɗ Kahnar Kooh, ɓa meef nik ɗ ɗiska ɓi nikɗi Yawuut topɗasse.

☆ 11:17 11:17 Esayi 56:7 ‡ 11:21 11:21 yonj : kiim in moɗaafi ne wa raak.

²⁴ Wed tah mi na woyee dū ne, in nu dū kiimee Kooh dāh, kosaat ne dū rahsida po yutid, Kooh hey dū wa tumde.

²⁵ Fu kiimee Kooh te raak, fu ambdid morom fu in dāh, dāasa de, Baabin dū, yi η Eel ci nam dā dāas. [

²⁶]§ »

A ba tufkid Yeesu ?

²⁷ Wa Yeesu na taalubeecin de dokkis Yerusalem, a tiindsukeeda η dooy Kahan Kooh, kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na jangdohoh can wa na yakak ca, hayya nga de.

²⁸ Ba woosa de ne : « In ci fu na habde, fu gayuk nde po fu kaannja ca habid, wala a ya ba tufkid dā ne fu habid ca ? »

²⁹ Yeesu loffa ba ne : « Maa hee dū meekse in yino dong, lofaat to, η woo dū ini tufkid to po η habdee in cii. »

³⁰ A woosa ba ne : « Ya ba tuuyee Yahya ne a boktoh, a Kooh wala bi bo' ? Lofaat to ! »

³¹ Waaye ba woyeeda η harmban ba ne : « Boo woo de ne Kooh a yi woos Yahya dāh, a na hee woye ne : “ Wa ye tah dū kosdi de ? ”

³² Te boo namdi kaañ woo ne wa puloh η boofi. » Ba neyyoheen booba laam mboolnda jen ambeen ne, Yahya nikee woosuud keeh-keeh.

³³ Ba loffa Yeesu ne : « Boo inahdi. » A woosa ba ne : « Kon η namandi dū woo ini tufkid to po η habdee in cii. »

§ 11:26 11:26 Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Waaye dū dāasohdi dāh, Baabin dū, yi η dafki, dāasandi dū bakaad cin dū." Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakdi woo keem.

12

Andiiniŋ guuroh ca añaandiŋ ca

¹ Yeesu woyeeda na kilifaacaŋ Yawuut ca ɲ andiin an : « A nikee jaar, a yippa yohon reseñ, a dɪnngaa po wa willa. A acca nung pooyoha masmin reseñi nga, a habidta paraang niidoohaa wa. Yutta, a hanndaa deg ɲ yaah bi guuroh reseñ ne wa ruund dah ba paysoh ; a baabpa.

² Wi yohni ruund, a tuuyca ñaam ɲ guuroh ci ne a rahas baŋkiŋ de ɲ reseñi.

³ Guuroh ca ammba ñaama, ba labpa de, ba aannja de yaah barang.

⁴ A tuuyissa ñaam wiiriis nga ba, ba labpa ñaama ɲ haf, ba bassohha de.

⁵ A tuuyissa ya kaahayɗoh, ba appa de. Ba labpa ñaam laayid bi fu inah ne a namee ba nam tuuy, ba appa bum.

⁶ A tasdee kuɓkiŋ de a keeñkoh dong. ɲ mirndaani, a woosa de nga ba, a woosa ɲ haf ce ne : “ Ba hey supke kuɓkiŋ ngo. ”

⁷ Waaye wi pangkoh ci hot de, ba woosa ɲ harmban ba ne : “ Lamohin yohni a yi ! Hayaat boo ap de, lamaahi nik wiŋ boo kotii. ”

⁸ Ba ammba de, ba appa de, ba mbetta de ɲ finho yohni. »

⁹ Yeesu woosa ne : « Moo, du liib ne hed yohniŋ reseñi tuman na ? A hey haye, a ap guuroh ci, a deg yohni ɲ yaah bi bo' wiiriis.

¹⁰ Hanaa du jangdi ini Fiis ci Hoolid ci woo wii ;

“ Atoh fi tabahoh ci mbete, mirndohid nik atoh fi amb tabahi.

¹¹ Ineem puloh ɲ Hed boo,

wa in feyohid ŋ has cin boo. ☆ ” »

¹² N ineem, kilifaacan Yawuut ca inheen ne Yeesu woyee na ba ŋ andiina, ba waakeeda findi baa hee de ambohe. Waaye ba neyyoheen mboolnda, tahha po ba faɗta de, ba cootta.

Lemphoonin buur Sesaar

¹³ N finho ineem, ba tuuyca bi Farisen na bi bo' baah ŋ langtoɗ can Herod ne ba kaɗ ŋ Yeesu, ba woyɗukoh de woo ki min de bek.

¹⁴ Beem hayya woosa de ne : « Jangɗohohi, boo inhiɗ ne fu woyoh keeh te fu nupɗi ali bo' ; laam, fu na markeedi ŋ yaki boyi yak, waaye fu na jangɗohe waasin Kooh ŋ keeh ; woya boo andi wa waas ne Sesaar*, buura yakkan Rom, wirndasse lempo wala ? Boo wirind, wala boo wirnduu ? »

¹⁵ Waaye Yeesu inahha ne woo cin ba keeh nga ba haa, a woosa ba ne : « Wa ye tah du waadee so bek ? Komaat to hanjar *dinaar* ndii ŋ marak. »

¹⁶ Ba edta de hanjar yino, a meekissa ba ne : « Ya ba raak nataalii, na tiiki nik nga ? » Ba loffa de ne : « A Sesaar. »

¹⁷ A woosa ba ne : « Edaat Sesaar ini Sesaar raak, te du ed Kooh ini Kooh raak. » Ba feyuusa keeh-keeh nga de.

Sadusen ci na ini kaɗ ŋ hulti

☆ **12:11 12:11** Sabuur 118:22-23 * **12:14 12:14** Sesaar : buur nu tufkiɗasseen Rom dah, a meed bay tiiki Sesaar, waaye yaa nu nga ba raakeen tiikin de haf ce.

18 N ineem, boobi na woyse *Sadusen* hayya η Yeesu. Bed bi na woye ne kaanid ci hultandi. Ba hayya η Yeesu, ba woosa de ne :

19 « Jangdohohi, nakohii wed Musaa fiisid boo : “ Yaar kaan te a raakdi kubu na bitiice dah, a taambdoh ce joy tok bitbi, a raakid yaari kaandi kubu. ☆ ”

20 Waaye wa raakeen taambdoh yasna-kanak. Saawi tokka bitib, a faddi kubu a kaannda.

21 Yi taamb nga de lamma bitba, a nammba kaan raakaadi kubu, yi kaahaydoh nammba tum daa.

22 Ba kadeeda po yasna-kanak ci jen kaannda te ali bo' raakdi kubu nga ba ; yutta, bitba nammba kaan.

23 Boobi hulit dah, a nikan biti ya ba nga ba ? Laam, bed bi yasna-kanak ci jen ba tokid de findi bitib ! »

24 Yeesu loffa ba ne : « Ini muuyid du, wed ne, du inahdi ini Fiis ci woo, du inahdi hatilin Kooh.

25 Boobi hulit dah, yaar ci heydi toke bitib, bitib ci heydi tokse, ba mandan na malaakaacin Eel ci.

26 N ini kad η kakaan ki na hulin boobi, andi du jangdi η teerndin Musaa, η diskii na woye η kidga yina jaale ? N ndeem, Kooh woo de ne : “ Nam Koohin Ibrahiima, Isaahha, na Yanhooba. ☆ ”

27 Kooh, a Koohin kaanid ci haa, a Koohin pesid ci. Muuyi du muuy yakid. »

Nakohi uup yak

²⁸ Yaar baah η jangdohoh canj waasinj Musaa kerahha woo canj ba. A hotta ne, findi Yeesu lofoh yaaba, wa daa. A rebpa, a meekissa de ne : « A winde nakoh uupid etoh η nakoh ci jen ? »

²⁹ Yeesu loffa de ne : « Wii wed nakohi uupid etoh : “ Sikduka Israayel, Kooh Hed boo a yi dong Hedī !

³⁰ Waada Hed boo, yi Koohinj da, na keeñinj da jen, na ruuhinj da jen, na liibinj da jen, na hatilinj da jen. ☆ ”

³¹ Wii taammmba nga : “ Waada morom fu findi fu waadoh haf fu. ☆ ” Raakdi nakohi uup nakoh cii. »

³² Yaara woosa de ne : « Ee Jangdohohi, fu woo keeh ne a Kooh yino dong raak, wiiriis raakdi dal a yi ;

³³ te fu waad de na keeñinj da jen, na liibinj da jen, na hatilinj da jen, fu nam waad morom fu findi fu waadoh haf fu dah, wed uupid njiriñ fu hoomdid Kooh doopaat, wala seeyuk nu min nik dah. »

³⁴ Jaarra Yeesu hotta ne a lofid na liibohaad modid, a woosa de ne : « Fu usdi Nguurin-Kooh. » Nj finho ineem, ali bo' kaañisdi de meekis ne a markisuk de.

Mucdohi Gapohse na Dawuuda

³⁵ Yeesu nikee jangdoheeda η dooy Kahan Kooh poyi. Nganj jangdoheem a meeksohha ne : « Jangdohoh cinj waasi minoh woo na ne : “ Mucdohi Gapohse, a setinj Dawuuda ? ”

³⁶ Te η hot Fuudsi Hoolohngaani, woydukohid Dawuuda inii :

“ Hed boo woyid Hed to ne :

‘Boofa η ñaahmin ngo

po mbadna η folan bi sang da,

fu tum ba degoha kot.☆’ ”

³⁷ Dawuuda η haf ce a yi beedkoh Mucdohi Gapohse Hed ce, kon a min na nikohis setin de ?
»

Wa raak mboolo laayid nga sikdukeeda Yeesu, ba nebuusa.

³⁸ A woyeeda ba η jangdohan de ne : « Wor-tukaat mand na jangdohoh cin waasin Musaa, ini neɓ ba wed ne ba bekuk kulba yakid ba tiindsuke. Te ba kañdassee yaah kanak η disik ci na toonohse η kur.

³⁹ Ba nam waad ne, ba nikan η fiki boobi ngan *sinaagog* ci, te ba beedku kañam yakak dah, ba na waade boof η disik ci uup edu cir.

⁴⁰ Bed na ñame raakuudin bitib ci yaar cin ba kaan po kahan cin ba sah ; te ba kiimee Kooh dah, wa minuu reeh, ba waakee hotaat to. Ambaat ne a mbugalin ba uupan misik. »

Edohan bitba ñakda

⁴¹ Wa Yeesu yut, a booffa, a yurhidkohha na diska na bekohse kopora η Kahan Kooh, a markeeda mboolnda, ba bekeeda kopor nga, a hotta bi hed alal laayid bekeeda kopor keeh-keeh nga.

⁴² A namma hot bitib ñakid, yi yaar ce kaan, bekid nga hanjar kanak yin findi pistiriñ.

⁴³ Yeesu beedfukka taalubeecin de, a woosa ba ne : « Ñam woo du wa te wa keeh, ini bitbi ñakdii edoh, wed' uup cin binoobi jen.

⁴⁴ Laam findi ba hend jen, ba edoh ini ba etohdi η raak-raakin ba, waaye a yi, η ñaki a ñak a edoh ini a raakee pesoha jen. »

13

Sañuukan Yerusalem na hayin Kubkin boyi

¹ A Yeesu nik η Kahan Kooh po a puleeda, yaar η taalubeecin de woosa de ne : « Jangdohohi, marka tabah ci findi ca yakoh na atoh ci ca tabahohu findi ca modoh ! »

² Yeesu loffa de ne : « Tabah ci yakak ci fu na hote cii, ali atoh tasandi η dafuk atoh η ndii, ca jen ca hey yahrohse. »

³ N finho woo keem, a kadta, a booffa η dafuk Tangooran-Oliiw-ca, a yurhidkohha na Kahnar Kooh. Piyeer na Saak na Saar na Andare daayya na de, meekissa de ne :

⁴ « Woya boo jamanooni in ceem na hee raakohe na ini na hee teebohe ne in ceem jen ca di heeda raake. »

⁵ A koodta woo ki, a lofeeda ba an : « Wortukaat, ali bo' kinaat du muuyid.

⁶ Bo' laayid hey haye, ba kood tiikin ngo, ba woyee ne bed' Mucdohi Gapohse te ba hey muuyde bo' laayid.

⁷ Kad po du kerhoot bi hiñoh yakak wala du kerah yegdoh ci na woye η hiñoh dah, kinaat neyyoh, in ceem joy joy raak waaye wa nikandi ne a Adina na reehe η diskiki diskiki.

⁸ Cum dah, kur hey hiñohe na kur morom wa, buur hey hiñohe na buur morom ce. Kehyi hey yoondduke η bi disik te ad raak η bi disik. Wa nikohan daa. Ca nikan cambiη miskid ci findi bitbi na hee basle.

⁹ Waaye du, kurkaat η haf du, laam, du hey ambse, du bayu η ngelohaaci, du hey labse η *sinaagog* ci te du hey bayse η fiki bi goornoor na bi buur saguuso. Ineem hey tahe po du min ndo seede η fikiiba.

¹⁰ Yegdohin Muci wed joy katohu paad η cuub ci jen.

¹¹ Ba bayee du kaso dah, kinaat feyu η ini du woyan. Woyaati haydohan du η saasi saasi ; e du woyan haa, waaye a Fuudsi Hoolohngaani.

¹² Bo' hey ambduke taambdoh ce ne a apu, baabu hey ambduke kubkin de ne a apu, bi komaaki hey nike sangid cin boobi rim ba, ba apduk ba.

¹³ Boobi jen hey du sange saguuso. Waaye boyi na hee ndengduke muη po η reehdohaana, hey mucdasse.

¹⁴ Kad po du hot ini araamidi na yahrohe tufkid η diskid a joydi nik dah, ☆ - Fu yi na jange Fiis cii, inha ! - boobi wa raakan η Yudee, ba saandohaati η tangooca.

¹⁵ Boyi wa raakan η dafuk teeraasin de, a ruhsee dah, a kinaat aas η dooy kahan ce ne a hee baye in nga.

¹⁶ Te boyi wa raakan η yohon ca, a kinaat gurid ne a hee baye kulbaakin de.

17 Mas bitib ci na hee nike rook η jamanooneem na bapdoh ci !

18 Kiimaat Kooh po wa nikuu η jamanoonin soosi.

19 Laam η mbeh ceem boobi hey raake miskid. Miskid mand daa moosdi raakoh ina Kooh feroh Adina poyi te wa raakissandi.

20 Te Hed boo haawseedi mbeh ceem dah, ali kiñin heedi muce ; waaye a haawsid ca sagu boobi a tan.

21 N jamanoonaam bo' woo du ne Mucdohi Gapohse yii η ndii wala η nden dah, kinaat de kos.

22 Laam bi bo' hey haye ba tum haf ba Mucdohi Gapohse wala woosuud te ba yino nga ca haa, ba habdee firnde na keemaan ne ba muuyid boobi po bi Kooh tan sah ne wa mineen nik dah.

23 Waaye du nak, wortukaat ! N woyid du ca jen nak, bala ca hayan.

24 N jamanooneem, η finho mbeh ci miskid ceem, nohi ñuus, cabni yim,

25 hor ci keen, hatil ci nik η eel ci yoonddu,

26 teemb ndeem, boobi hey hote Kubkin boyi hayee η eel, ☆ a hun na hatil laayid na ndam.

27 A hey woose malaakaaci, a cohdooh boobi a tan bak po bak η adinaani jen po diska eel ci top.

28 Inhaat ini nduni jangdoh : Kad po naak cin wa hiy, wa camb kifis dah, du na jaare inah ne rehi usisdi.

29 Wa mand daa, du nam hot in ceem dah, inhaat ne wa usisdi, wedi η ngubu kahni.

³⁰ Ñam na woyee dū wa te wa keeh, boofin adinaani woti kurkohandi nga jen te in ceem jen raakdi.

³¹ Eel ci na kehyi hey coote, waaye woo cin ngo moosandi cootoh.

³² Ini kad η mbehi, wala wahtuuni in ceem na hee raakohe, ali bo' inahdaa. E malaakaacin Eel ci haa, a Kubki haa, a Baabi a yi inaha.

³³ Kon wortukaat, kinaat neeh, dū inahdi andi wa nikan kida.

³⁴ Wa mand na yaari na baabe, a dengkoh ñaam cin de kahni, yaa nu nga dah a tufkid de, a woo de ini a hee habde, a woo yi nik η yahndeeri ne a niidaat.

³⁵ Kon kinaat neeh, dū inahdi andi hed kahni hayan kida, ndaa wa nikan noh niinid, wala na wek, wala na wiisaadi, wala daabdaab.

³⁶ Mbaa wortukaat po a hey jalañ dah, a raakuu dū neehe.

³⁷ Ini mi na woyee dū, maa woyee wa boofi jen : Kinaat neeh ! »

14

Kilifaacan Yawuut ca waadid ap Yeesu

¹ Waam, e neeh kanak tasee ne feetiη *Paakin* Yawuut ci na wiη mbuuruuci raakaadi lawiir ci ree.✧ Kilifaacan seeykidoh can waasiη Musaa na jangdohoh can wa waakeeda findi ba ambohan Yeesu te bo' yeguu, ne ba apduk de.

² Ba woyee ne wa joydi nik η dooy feet ci, ba sangee ne duud raak η dooy booba.

Bitib yiifid laackoloñ η hafin Yeesu

✧ 14:1 14:1 Pula 12:1-27

³ Yeesu nikee η kahan Simong Gaanaana, η Betani. Dekka po bo' bitib aassa, a raakka de ñameeda, a bayee *buteelalbaatar** riifid na laackoloñ habdohuud *narda* koceet, candooman wa dobeen lool. A pobidta lecmin wa, a yiiffa Yeesu wa η haf.

⁴ Booba nikee η diska hotta ineem, ba lahtu-keeda η harmban ba, ba woyeeda ne : « Wa ye tah laackoloñi yahrohse ?

⁵ Wa mineen toonohu ini uup *dinaar* teemet-kaahay (300), ñakid ci edu kopori. » N ineem ba ngaskeeda bitba.

⁶ Waaye Yeesu woosa ba ne : « Fadaat de, wa ye tah du yaabdee de ? A tumid to in baahid.

⁷ Ñakid ci genan gen na du ; du minid ba tumid in baahid η jamano nu du waadaha dah. Waaye mi, η genandi na du.

⁸ Te bitbii habid ini a min, a eendid faanin ngo po yutid bala bekuukin wa η ruy-ruy.

⁹ Ñam na woyee du wa te wa keeh, disik nu Yegdohin Muci woyu η adinaani jen dah, ini a habid hey woyse nga, naandsukohaa de. »

Yudaa worid Yeesu

¹⁰ Yudaa Iskaryot, yino η *Apootar* ci ndanjiyaah na kanak ci (12), kadta η kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa, ne a min ba edind Yeesu.

¹¹ Ba sikdukka de, ba summba nga lool ! Ba gappa de ed kopor. N ineem, Yudaa waakeeda findi a joy de edoh bi sang de modod.

* **14:3 14:3** *albaatar*: wa atoh modid, yoobid pestu, wa na etohse habdoha tumoha laackoloñ.

Diski Yeesu habdohan Paaki

¹² N mbehi koc η feetiη Mbuuruuci raakaadi lawiir ci wi mbaaliη *Paaki* na hoosohse, taalubeeciη Yeesu meekissa de ne : « Kilifaani, fu waad ne boo kaɗan ɗa habdohɗa kañam kiη *Paak* nde ? »

¹³ Yeesu tuuyca kanak nga ɓa, a woosa ɓa ne : « Kadaat Yerusalem, ɗu hey cohe na yaar ɓayid meeme masub, ñaakdaat de.

¹⁴ Woyaat heɗ kahna a aasohan ne : “ Jangdohohi woo ne, wa nde ɗiski a joy ñamoh mbaaliη *Paak*, a yi na taalubeeciη de ? ”

¹⁵ A hey ɗu teeɓe tuuy angid η ɗafuk kahna, na in ci joy nik nga, ɗu koodkidohɗan boo kañam ki ndaam. »

¹⁶ Taalubeeca kaɗta Yerusalem ; wa ɓa ree, ɓa raakohha in ceem ɗaa findi Yeesu woyohee ɓa, ɓa koodkidta kañam kaη *Paak*.

Kañam kiη Paak

¹⁷ Wa niina ree, Yeesu na *Apootar* ci ndaηkiyaah na kanak ci (12) hayya.

¹⁸ Wa ɓa ɓoof ɓa ñameeɗa, a woosa ne : « Ñam na woyee ɗu wa te wa keeh, ɗu ɓi na ñame na so ɓii, yino nga ɗu hey yo eɗndohe η ɓi sang ngo. »

¹⁹ Ba soossa, yaa nu nga woosa de ne : « Mbaar a mi haa ? »

²⁰ A loffa ɓa ne : « Yino η ɗu ɓi ndaηkiyaah na kanak ci (12) na beke yaah na so η booli. »

²¹ A degga nga ne : « Wa keeh ne Kuɓkiη ɓoyi hey kurke nga findi Fiis ci woyoha nga de, waaye mas ɓoyi na hee de eɗndohe η ɓi sang de, ini ngisohee η ɓoyeem wed ne a rimkuu. »

22 Ba ñameeda, Yeesu bayya mbuuru, a corkidta Kooh, a pobidtaa, a edta ba wa, a woosa ba ne : « Bayaat, wii wa faaniŋ ngo. »

23 Yutta, a bayya kaas tumid, a corkidta Kooh, a edta ba wa, ba jen ba annda nga.

24 A woosa ba ne : « Wii, wa ñif miŋ ngo aamu wuu bi laayid, ñif mi ndengid Ambtidohi.

25 Ñam na woyee dū wa te wa keeh, ŋ heydi anisse masuñ reseñ po mbadna ŋ anissan wi asi, ŋ Nguuraŋ Kooh. »

Yeesu yegdohid kafndukin taalubeeci

26 Wa ba yut ŋ kañam ka po ba yeekka yeek ciŋ *Sabuur*, ci hun na feeti, ba pulla, ba kaɗeeda Tangooraŋ-Oliiw-ca.

27 Yeesu woosa ba ne : « Wa fiisuud ne : “ Ŋ hey laɓe niidohi, mbaal ci pasarkoh.☆ ” Kon inhaat ne dū jen dū hey kafnduke.

28 Waaye, ŋ hultidū po yut dāh, ŋ hey dū adge Galile. »

29 Piyeer woosa dē ne : « Ali boobi jen kafnduk, ŋ kafndukandī. »

30 Yeesu loffa dē ne : « Ñam na woyee dā wa te wa keeh, woti ŋ dōoy weki, bala siiki leehkan waas kanak dāh, fu hey yo taaske waas kaahay. »

31 Waaye Piyeer baatta ndengduk ŋ woo ka an : « Ali nik ne ŋ kaanan kaan na dā sah, ŋ taaskandī dā. » Ba jen ba nammba woo dāa.

Kiim caŋ Yeesu ŋ Getsemane

☆ 14:27 14:27 Sakriya 13:7

³² Wa ƚa ree ngan ɔiska na woyse Getsemane, Yeesu woosa ƚa ne : « Boofaat ndii, ƚ kad kiima Kooh. »

³³ A koodta Piyeer na Saak na Saan, a hunnda na ƚa. A cammba yeg neyyoh na jaahid ƚ ɔooy ce.

³⁴ A woosa ƚa ne : « Diski wa nik ndii faanin ngo goy goy po mi yii heeda kaane, tasaat ndii ɔu irin. »

³⁵ A faɔta ƚa ndaam, a kadta yissuut ƚ fikiiɓa, a yekka ƚ kehyi, a kiimeeda Kooh ne wahtuunin miskidi ɔalaat ɔe, ne wa min nik ɔah.

³⁶ A woosa ne : « *Abba*[†], Baab, raakɔi ini wooɔ ɔa, usɔid to kaasin miskidii. Waaye wa kinaat nikoh findi ƚ waadoh, waaye waad-waadin ɔa wed raakaat. »

³⁷ Wi a dokuk, a raakka ƚa neeheeda, a woosa Piyeer ne : « Simong, fu yi neeh de' ! Fu mindi sah irin ini ree wahtu ! »

³⁸ A woosa ƚa ne : « Kinaat neeh, kiimaat Kooh a ndengid ɔu po ɔu keenuu ƚ fiir. Waad-waadi wii nga waaye faan ci raakɔi hatil. »

³⁹ A kadissa, a woyeeda in ci a woyee ƚ kiiman ɔe koc.

⁴⁰ Wa a dokkis nga ƚa, a raakissa ƚa neeheeda, raak ƚa pani'uud po has cin ƚa aaykohha. Ba raakeedi lofaah ɔe.

⁴¹ A kadissa, a hayissa waasi kaahayɔoh, a woosa ƚa ne : « Du bii neeh, ɔu bii idsiduk ! Wa doyiɔ, wahtuuni reyid ! Wedɔi, Kuɓkin boyi faɔuud ƚ yaah cin bakaadoh ci !

⁴² Kurkaat boo kad ! Markaat, yi joy yo edndoh a yi ! »

[†] **14:36 14:36** *Abba*: wed "baab", ƚ pedman Yawuut ca ɔeɓgaan.

Yeesu ambuud

⁴³ Wa Yeesu na woye, jaarra, Yudaa, yi baah η ndan̄kiyaah na kanak ci (12), reesa na mboolo bayid̄ bi ndood̄ na bi ndang. Ba puloh η kilifaac̄an̄ seeykidoh̄ can̄ waasin̄ Musaa na jangdohoh̄ can̄ wa na yakak ca.

⁴⁴ Raak Yudaa woyid̄ ba ne : « Boyi maa hee foone inhaat ne a yi ; ambaat de po a ndeng, du bay de daa. »

⁴⁵ A reyeeda rek, a rebpa η Yeesu, a woosa de ne : « Jangdohohi ! » A foonnda de.

⁴⁶ Jaarra ba ammba Yeesu.

⁴⁷ Yaar baah η ba nikee η ndaam fuurra ndang, yobpa ñaam η ñaam can̄ seeykidoha yakka, a carissa nofan̄ de.

⁴⁸ Yeesu woosa ba ne : « Du hayid̄ na ndood̄ na ndang findi taamboh rok ne du amb mbo.

⁴⁹ Moona Kooh-nu-wiis, η nikee η harmban du η Kahan Kooh, η jangdoheeda, te du ambdi so. Waaye in cii jen raakid̄ ne ini Fiis ci Hoolid̄ ci woo raak. »

⁵⁰ N̄ ineem, taalubeecin̄ de jen fadta de, ba saandohha.

⁵¹ Raakid̄ kubka fira ñaakdee de, a lipkee na uuf dong. A ambseed̄a,

⁵² a fadta lipan̄ de nga, a saandohha faan barang.

Yeesu η yaah atte'oh ca yakak ca

⁵³ Ba bayoh Yeesu daa η kahan seeykidoha yakka. Kilifaacan̄ seeykidoh̄ can̄ waasin̄ Musaa jen na jangdohoh̄ can̄ wa na yakak ca cohee η disk̄a.

⁵⁴ Piyeer nikee ñaakdeeda de usid η finhoora po findi a reyoh kahan seeykidoha yakka, a booffa na surgaaca η leero kahna, ba yohnu-keeda.

⁵⁵ Kilifaacan seeykidoh can waasin Musaa na booba binooba baah η saangnan yakak can Israayel jen waakeeda seede ne ba raak ini tah ba min apduk Yeesu, waaye ba hotdi.

⁵⁶ Laayid leydoheeda de waaye woo can ba huneedi.

⁵⁷ Raakka ba kuruk leydoheeda de ne

⁵⁸ ba kerhootid de a woosa ne : « N hey yahrohe Kahnin Kooh wi yaah bo' habid wii. Yut dah, ngan neeh kaahay, η tabah wiiriis wi yaah bo' habdandi. »

⁵⁹ Po η ineem sah, woo can ba huneedi.

⁶⁰ Teemb ndeem, seeykidoha yakka tufukka η fiki mboolnda jen, a meekissa Yeesu ne : « Fu heydi lofe ali in η in ci boobi na yambée da e ? »

⁶¹ Waaye Yeesu deka ted, lofdi ali in. Seeykidoha yakka meeksissa de an : « Andi a fu Mucdohi Gapohse, kuβkin Hed barkeeni ? »

⁶² Yeesu loffa de ne : « Ñam nik, te du hey hote Kuβkin boyi boofid η ñaahmin Hed hatili, te du hey de hote hayee η eel. ☆ »

⁶³ Seeykidoha yakka faarra kulbaacin de, a yi η haf ce, ne a teeboh ne wa woo uupid. A woosa ba ne : « Boo etohis seede ye ? »

⁶⁴ A du kerhoota, a dalid Kooh, a joy ye tumu ? » Ba jen ba hunnda ba woosa ne : « A apaah apu ☆! »

⁶⁵ Raakka bi tuhsee de, ba muurra has cin de na daah, ba labeeda de kumah, ba woyeeda de ne : « Nik ne fu woosuud dah, woya boyi lab da ! » Surgaaca taambukka de na pad.

Piyeer taaskid Yeesu

⁶⁶ Waam, raak Piyeer η kehyi, η leero kahna, komaaki cafay reesa, a baahee η ñaam can seeykidoha yakka.

⁶⁷ A hotta Piyeer yohnukeeda, a feerukka de baahid, a woosa de ne : « Fu namee nik na yaarin Nasareet ci, Yeesu. »

⁶⁸ Waaye Piyeer woosa de ne : « N hotdi ini fu waad woo te η inahdaa. » A kurkohha ndaam, a kadta ngubu kahna. [Siika leehukka.]

⁶⁹ Boya bitba hotissa de, a woyisseed a booba nikee nga ne : « Yaarii, a baah η yaabin de. »

⁷⁰ Waaye Piyeer taaskissa. Wa degga yissuut, yaaba nikee ndaam nammaba de woo ne : « Fu bo' Galile, wa keeh ne fu baah η yaabin de. »

⁷¹ Piyeer giñeeda, a woosa ne : « N lee dah, Kooh alkaat to, waaye η inahdi yaari du na woye. »

⁷² Wedi siika kanakdukoh leehuk. A naand-sukka findi Yeesu woyohee de wa ne : « Bala siiki leehkan waas kanak dah, fu hey yo taaske waas kaahay. » Jaarra, a fudeeda.

15

Yeesu bayuud η Pilaat ne a atte'u

¹ Wa Kooh wiis na baaba teel, kilifaa-can seeykidoh can waasin Musaa cohha na jangdohoh can wa, na yakak ca, na saangnan

atte'oh ca jen. Ba tokɗukka Yeesu, ɓa ɓayya ɗe
ŋ Pilaat.

² Wa ɓa ree, Pilaat meekissa ɗe ne : « A fu
buuriŋ Yawuut ci e ? » Yeesu loffa ɗe ne : « Fu
woyiɗa ! »

³ Kilifaacaŋ seeykiɗoh caŋ waasiŋ Musaa yam-
beeda ɗe in laayid.

⁴ Pilaat woyissa ɗe ne : « Fu lofandi e ? Fu
kerahɗi in ci laayid ci ɓa na yambee ɗa e ? »

⁵ Waaye Yeesu lofisɗi ali in ; ineem feyya Pilaat.

⁶ Waam, feet *Paak* reyeen ɗah, Pilaat fadsid
ɓa ambuud yino ŋ ɓa nik ŋ kasoona, beɗ na
tanootee ɗe.

⁷ Wa raakeen jaar teeku Barabaas ; a ɓaahee
ŋ ɓa hiŋohee na nguura. Wa kurka yoond, ɓa
apee ɓo', ɓa tayuusa ŋ kasoona.

⁸ Mboolnda kadta ŋ Pilaat, ɓa woyeeda ɗe ne :
« Haɓɗiɗa ɓoo ini fu na cure ɓoo tumid kiis nu
ree. »

⁹ Pilaat loffa ɓa ne : « Du waad ne ŋ fadsid ɗu
buuriŋ Yawuut ci e ? »

¹⁰ A inheen ne waada ɓooɓa waad Yeesu, wed
tah po kilifaacaŋ seeykiɗoh caŋ waasiŋ Musaa
degga ɗe ŋ yaah ciŋ ɗe.

¹¹ Waaye ɓa yoppa mboolnda ne ɓa woyaat ne
: Barabaas !

¹² Pilaat woyissa ɓa ne : « Moo ɗu waad ne ŋ
tum yaari ɗu teek buuriŋ Yawuut ci na ? »

¹³ Ba leehkisseeda ŋ ɗafka ne : « Daayaa ɗe ŋ
kurwaa ! »

¹⁴ A meekissa ɓa ne : « A haɓid ye in moɗaadi
? » Waaye ɓa uupeeda nga leehuk ŋ ɗafka an :
« Daayaa ɗe ŋ kurwaa ! »

15 Pilaat waadta jam, a taambidta mboolnda η ini neɓ ɓa ; a fadsidta ɓa Barabaas, a nakohha Yeesu labu na leraw po yutta, a edta soldaar ca de ne ɓa daay de η kurwaa.

16 Ba ɓayya de leero kahan goornoor, ɓa beedukka soldaar ca ɓinooba jen.

17 Ba bekidta de kulɓa ruumind po haa buur, ɓa tedta ñapir, ɓa bekidta de wa η haf findi mbahne-buur.

18 Ba kañdeeda de an : « Boo ɓii kañid da buuriŋ Yawuut ci. »

19 Ba labeeda de η haf na ngeer, ɓa tuhseeda de, ɓa yekeeda η fikiice.

20 Wa ɓa njembit de po yutta, ɓa wolla kulɓaaka ɓa bekdee de, ɓa bekdissa de kulɓaacan de, ɓa ɓayeeda de bilaf fa ne ɓa daayaa de η kurwaa.

Yeesu daayuuɗ η kurwaa

21 Waam raak yaar gen Sireen teeku Simong, baabin Aleksaandar na Rufus, a pulohee ɓak can yohon ca, a lahha ndaam, ɓa tufukka de ne a deguk kurwaanin Yeesu.

22 Ba ɓayya Yeesu po η diska na woyse *Golgota*, wa tokis "Yoh-haf",

23 ɓa waadta de andukoh biiñ ambsohuuɗ na *miir**, waaye a andi.

24 Yutta, soldaar ca daayca de η kurwaa, ɓa piilohha kulɓaacan de[☆] ne yaa nu nga d'ah inah ini a joy raak.

25 Wa raak yoor-yoora aaseeda.

* 15:23 15:23 *miir*: wa cuuraay, wa na fuudseedi. Wa na woyse "myrrhe" η farañse. ☆ 15:24 15:24 Sabuur 22:19

²⁶ Raakka ina ba fiis ndaam, ne wa teeboh ini tah de daayu. Ba fiisee inii : « Buuriŋ Yawuut ci. »

²⁷ Yeesu daaysee na rokoh kanak, yii laha de yaah-ñaahum, yum yaah-sing. [

²⁸]†

²⁹ Booba taambee ŋ diŋka njembteeda de, ba kudteeda haf, ba baseeda de an : « Ngec ! Fu yi woyee ne, fu hey yahrohe Kahniŋ Kooh, fu tabahisa ŋ neeh kaahay,

³⁰ mucda haf fu, fu ruhus ŋ kurwaani ☆ ! »

³¹ Kilifaacan seeykidoh can waasiŋ Musaa ŋ harmban ba, na jangdohoh can wa nameeda de njembit an : « A mucdiŋ binoobi, a mindi mucid haf ce !

³² Mucdohi Gapohse, buuriŋ Israayel, ruhsaat ŋ kurwaani win-win, boo hot, boo han kos. » Ba daaysee na de nameeda de bas.

Kaanan Yeesu

³³ Wa njooloora ree, kehyi jen nikka ŋ ñuus ini ree wahtu kaahay.

³⁴ Wa wahtu ceem mit, Yeesu leehukka ŋ dafka, a woosa ne : « Eloyi ! Eloyi ! Lema sabahtani ? » weŋ ne "Koohiŋ ngo ! Koohiŋ ngo ! Wa ye tah fu faŋta so ?☆"

³⁵ Bi bo' baah ŋ ba nikee ŋ ndaam kerahhaa, ba woosa ne : « Kerhaat, a na beedke Ilyas‡ ! »

† **15:28 15:28** Ngan Fiis ci maañid ci, cum raak ayaanii : "Ineem raakka ne ina Fiis ca woyee raak, an : « A baahndohuuf ŋ tumoh modaaŋiica. »" (Esayi 53:12). Waaye Fiis ci uup woor ngan ci maañid ci ris woti raakdi woo keem. ☆ **15:30 15:30** Sabuur 22:8 ☆ **15:34 15:34** Sabuur 22:2 ‡ **15:35 15:35** Ilyas : tiikiŋ "Ilyas" na tiikiŋ "Eloyi", findi ba na woyohee ca, ca reŋ reŋ mand.

³⁶ Yaar nga ba nuppa, bayya daah, a hooycaa η masuɓ raakid *bineegar*, a tokkaa η lecem ndood, a deggaa η ngubiη Yeesu ne a an. Yaara woosa ne : « Sekaat ɓoo marak, andi Ilyas hey de hee ruhside η kurwaani. »

³⁷ Yeesu leehukka, ngudta.

³⁸ Ridoona dasdee Diska Hoolohngaanη Kahnanη Kooh faarukka tareet ini koodoh dafka po kehya. ☆

³⁹ Yaara adgohee soldaar ca, ya tufkee η fiki Yeesu, hotta findi a kaanoh, a woosa ne : « Wa keeh ne yaarii nikee Kuɓu Kooh. »

⁴⁰ Raakeen ɓitiɓ ca tufkee usid markeeda. Mari Makdala baahee nga na Salome na Mari yi yaay ɓi Yoose na Saak yi yini.

⁴¹ Beem ɓed ñaakdee Yeesu te ɓed meed de taambkoh wa a nik η Galile. Nameen raak ɓitiɓ wiiriis laayid, ɓaah η ɓa hunee na de Yerusalem.

Daakuukanη Yeesu

⁴²⁻⁴³ N noh niindaη mbehi na koodkohse, wi adug mbehi na idsidkohse§, Suseef ya genee Arimate hayya. A nikee ɓo' yeguud η atte'oh ca te a yi η haf ce, a namee sek Nguurin-Kooh. Hooba wa kee hooba tahha po a kadta η Pilaat na fit, a meekissa de fidaafa.

⁴⁴ Pilaat feyuusa wi a kerah ne Yeesu arid kaan, a nakohha ɓeedkidu yaara adgohee soldaar ca, a meekissa de andi a ɓaatsidid kaan.

☆ **15:38 15:38** Pula 26:31-33 § **15:42-43 15:42-43** Mbehi na idsidkohse, wa na cambe juma na niin, wed ne muyohaaf-nohan mbehi na koodkohse, wa reeh η gaaw ne noha mUYeeda.

⁴⁵ Pilaat kerahha ini yeem lof, a teyɖukidta Suseef ne a ɓayaat fiɗaafa.

⁴⁶ Suseef rommba uuf *leen*, a ruhsidta faanan Yeesu η ɗiska wa daaysee ; a lemessaa na uufa, a bekkaa η ruy-ruy huruud η atoh. Yutta, a pilnginnda atoh yakak, a ranngaa naa.

⁴⁷ Raak Mari Makdala na Mari yaay ɓi Yoose nga, ɓa markeeda η ɗiska Yeesu ɗaaku.

16

Yeesu hultid

¹ Wa nohi muy po mbehi na iɗsidkohse reehha, Mari Makdala na Salome na Mari yaay ɓi Saak rommba eeɗdoha ne ɓa reefa fiɗaafan Yeesu.

² η Kooɓ-wiisiina na ɓaaba teel, wa ɓitiɓ ceem reyee ruy-ruya, raak nohi haneeda pul.

³ Ba woyeeda η harmban ɓa ne : « Moo ! Ya ɓa na hee ɓoo pilnginde atoh fa rangohu ruy-ruya ? »

⁴ Ba jadɗukka, ɓa hotta ne atoh fa rangee wa pilnginuud te wa nikee atoh yakoh na yakoh.

⁵ Ba aassa η ruy-ruya, ɓa hotta fiir bekkid sabidoor yaanow melcid, ɓoofid η ɓaka ñaahma, ɓa feyuusa jameet.

⁶ Waaye, yaara woosa ɓa ne : « Kanaat feyu, ɗu na marke Yeesu yiη Nasareet, yi daayse η kurwaa. A hultiduud, a nikisɗi ndii, ɗiski a ɗaaksee wedɗi.

⁷ Diski wa nik, kaɗaat ɗu woya taalubeeci, Piyeer na ɓinoofi, ne a yaa adug ɗu Galile. Du na hee ɗe hotohe ndaam findi a woyohee ɗu wa. »

⁸ Ba pulla ruy-ruya, ba saandoheeda. Ba nikee saakdoheeda sagu tiit, neyyoheem tahha po ba woodi ali bo' in.

[

⁹ *Wa Yeesu hulit η mbehi koc na baaba, a def teeβ haf ce Mari Makdala. A yi bitba a sabsohee na jiini yasna-kanak.

¹⁰ Yeem kadta, a raakka ba meed hun na Yeesu fudeeda kakaan kin de ; a naandsukka ba wa.

¹¹ Waaye, wa a woo ba ne : « Yeesu hultid, η hotid de ! » Ba kosdi de.

¹² Yutta, Yeesu teefkissa taalube kanak, η ñaamaar dalohid na wa koc, raak ba η waas η bilaf fa.

¹³ Ba hayya, ba naandsukkaa taalubeeca binooβa, waaye ba namdaa kos.

¹⁴ N mirndaani, a teebukka *Apootar* ci ndanjiyaah na yinooci (11), raak ba boofid ñameeda. A ngassa ba η ndengkin ba keen na ini ba kosdi boofi hot de hultiduud.

¹⁵ A hannda ba woo ne : « Kadaat η adinaani jen, du woo boofi feru jen Yegdohin Muci.

¹⁶ Yaa nu kos te a boktu dah, a hey muce, waaye yaa nu kosdi dah, a hey atte'se findi bakaadoh.

¹⁷ Te in ci boofi kosan ndo inhisohsan cedi cii : Ba hey aane jiini η tiikin ngo, ba jombee bi pedeem as,

* **16:9 16:9** Aaya 9-20, e Maarko fiis ca haa. 'Bo' inahdi andi a rawdi diindoh teerndin de, andi ini a fiis muuy muuy. Kon, aayaacii, bi bo' wiiriis fiis ca. Ca fiis maañid, ca fiisu η finho hayin Yeesu, bala kiis 150 reyan dah, te in ci ca woo, ca hun na in ci Luk na Macce na Saan fiis.

¹⁸ ali ɓa amb iĩñ wala ɓa an posani na ape sah, ali in rahsandĩ ɓa. Ba hey dege kosaayid ci yaah, ɓa wir. »

¹⁹ Wa Hed ɓoo Yeesu yut ɓa woo in ceem, a rapɗuusa ŋ Eel ca, a ɓooffa ŋ ñaahman Kooh.

²⁰ Taalubeeci woosa Yegɗohin Muci ŋ ɗisik nu nik, Hed ɓoo ambɗohha ɓa ŋ pangkeem, in ci feyohid ci a haɓɗee ɗisik nu ɓa kad ɗah, ca teebohha ne woo kin ɓa, wa keeh.]

Saafi-Saafi Portions of the Holy Bible in the Saafi-Saafi language of Senegal

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Saafi-Saafi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

5dd07cb3-0e14-5a60-9187-8f031f060239